

Juni 2024

Wtp-onderzoek:

De impact van de Wtp

op de finance-functie

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
Achtergrond en doelstelling	3
Focus van het onderzoek en presentatie van de resultaten	4
Populatie van de steekproef	5
Belangrijkste uitkomsten	6
Bijlagen	11
Contact	56

Bij PwC willen we een bijdrage leveren aan het vertrouwen in de maatschappij en het oplossen van belangrijke problemen. Wij zijn een netwerk van firma's in 151 landen met bijna 364.000 mensen. Wij zien het als onze taak om kwaliteit te leveren op het gebied van assurance-, belasting- en adviesdiensten. Bij PwC in Nederland werken ruim 5.700 mensen met elkaar samen. Vertel ons wat voor u belangrijk is. Meer informatie over ons vindt u op www.pwc.nl.

Voorwoord

Met de goedkeuring van een nieuwe pensioenwet door het Nederlandse parlement op 30 mei 2023 is een ingrijpende transitie binnen de pensioensector in gang gezet. Deze nieuwe pensioenwet, de Wet toekomst pensioenen (hierna: de Wtp), is van kracht sinds 1 juli 2023 en voorziet in een overgangperiode van 4,5 jaar. De noodzakelijke wijzigingen aan de pensioenregelingen dienen uiterlijk 1 januari 2028 door de pensioenuitvoerders doorgevoerd te zijn.

De invoering van de Wtp brengt een paradigmaverschuiving met zich mee voor de pensioensector, waarbij het oude stelsel van doorsneesystematiek plaatsmaakt voor een meer persoonlijke pensioenopbouw. Deze verandering raakt niet alleen de structuur van pensioenregelingen, de operationele processen en financiële rapportages, maar heeft ook diepgaande gevolgen voor de finance-functie van pensioenuitvoerdersorganisaties (PUO's) bijvoorbeeld in de nauwere samenwerking met de actuariële functie.

Tevens wordt met de Wtp een nieuwe jaarverslagleggingsrichtlijn van toepassing met de aanpassing van de RJ 610, en wordt verwacht dat de externe accountant assurance gaat afgeven over de betrouwbaarheid van de vermogensoverdracht en bijbehorende administratieve verwerking in het grootboek en de balans na invaren. Dit in een periode waarin PUO's ook te maken krijgen met de implementatie van de CSR.

De finance-functies van de PUO's vervullen in hun rol als subservice-organisaties van de pensioenfondsen een zeer belangrijke rol om de betrouwbare overgang naar de Wtp aantoonbaar te maken en daar verantwoording over af te kunnen leggen.

In dit rapport wordt onderzocht welke impact de Wtp heeft op de finance-functie binnen de pensioensector door de veranderingen in de regelgeving. We staan stil bij de uitdagingen en kansen die dit met zich meebrengt, en de manier waarop pensioenuitvoerders zich hierop (kunnen) voorbereiden.

Met een focus vanuit verschillende kerngebieden biedt dit rapport waardevolle inzichten, verkregen uit bijdragen van belangrijke stakeholders binnen de sector. Deze inzichten schetsen een beeld van de huidige stand van zaken en de gevolgen van de implementatie van de Wtp. Wij hopen hiermee een gedegen overzicht bieden dat kan ondersteunen bij het navigeren door deze complexe transitieperiode.

Mariska van Eckeveld, Partner, Finance, PwC Nederland

Martijn van Zomeren, Partner, Risk and Regulatory, PwC Nederland

Leslie Vermaak, Senior Director, Risk and Regulatory, PwC Nederland

Christoffel van Riet, Senior Director, Consulting, PwC Nederland

Achtergrond en doelstelling

Doel van dit onderzoek

Het doel van dit onderzoek is inzicht krijgen in de huidige stand van zaken en de gevolgen van de toepassing van de Wtp. PwC heeft de finance-functie van de grootste pensioenuitvoeringsorganisaties (PUO's) van Nederland benaderd voor een onderzoek naar hun implementatie-inspanningen. Vier van de vijf grootste PUO's namen deel aan het onderzoek. De input is opgevraagd en verkregen in Q4 van 2023.

Ons doel is om PUO's en andere belanghebbenden inzicht te geven in:

- 1) de huidige status van de sector met betrekking tot de implementatie van de Wtp; en
- 2) de visie van de markt op de impact van specifieke Wtp-vereisten.

Achtergrond ten aanzien van dit onderzoek

De respondenten hebben veel beslissingen over belangrijke onderwerpen reeds genomen, wat de mogelijkheid biedt om in te gaan op de stand van zaken, de impact en strategische keuzes.

Opzet van het onderzoek

Het onderzoek bestaat uit twee delen: deel A (onderwerpen die voornamelijk gericht zijn op de finance-functie) en deel B ('bredere' onderwerpen). Dit onderzoek bevatte 43 vragen.

Let op

- Wanneer in dit onderzoek wordt gesproken over 'uw organisatie', bedoelen we specifiek de pensioenuitvoeringsorganisatie.
- Dit document mag niet worden gebruikt als vervanging voor consultatie met professionele adviseurs.
- De ontvangen informatie van respondenten is niet geverifieerd door PwC.

Focus van het onderzoek en presentatie van de resultaten

Focus van het onderzoek

De primaire focus van dit onderzoek ligt op het in kaart brengen van impact van de implementatie van de Wtp op de finance-functie van PUO's.

Presentatie van de onderzoeksresultaten

De verkregen resultaten worden op de volgende manier gepresenteerd:

- Vragen met slechts één mogelijk antwoord worden gepresenteerd als een cirkeldiagram, terwijl een staafdiagram wordt gebruikt als er meerdere opties geselecteerd konden worden.

Tenzij anders vermeldt:

- stellen hele getallen het aantal respondenten voor die een bepaalde optie hebben geselecteerd; en
- zijn alle percentages het percentage van de totale populatie (4) die voor die betreffende optie heeft gekozen.

Respondenten hadden de mogelijkheid om hun eigen antwoord in te voeren als de geboden opties hun situatie niet volledig weerspiegelden door gebruik te maken van de 'Anders' optie.

In het geval waarbij meerdere respondenten eigen antwoorden hadden ingevoerd wordt per vraag dezelfde nummering gehanteerd.

Alle cirkel- en staafdiagrammen zullen aangeven of de 'andere' optie is geselecteerd door het antwoord als 'Anders:____' te vermelden.

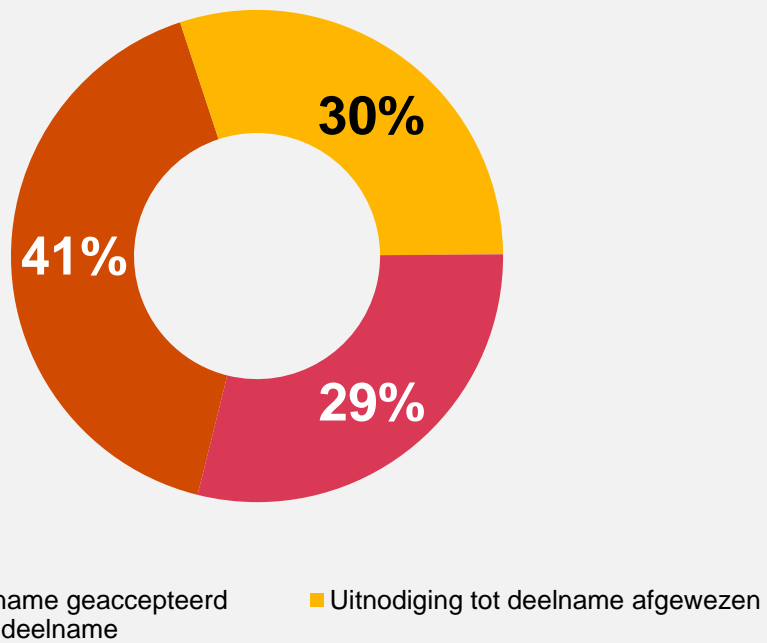
Indien een respondent geen antwoord heeft gegeven en/of een antwoord heeft gegeven dat niet relevant was voor de vraag, is hun reactie genoteerd als 'nog geen duidelijk beeld'.

Bij verwijzing naar 'respondenten' in dit document, betreft dit alleen de PUO's die aan de onderzoek hebben deelgenomen.

Populatie van de steekproef

Figuur 1 Totale populatie van de steekproef

Deelnemende PUO's aan onderzoek

PwC heeft tien PUO's benaderd om deel te nemen aan het onderzoek, waarvan er vijf als grote dienstverleners kunnen worden beschouwd. De overige vijf worden beschouwd als middelgroot. Kleinere PUO's werden niet uitgenodigd om deel te nemen.

De tien PUO's die benaderd zijn, verlenen diensten aan 71 procent van het totaal aantal deelnemers van Nederlandse pensioenfondsen. De PUO's die niet benaderd zijn, verlenen diensten aan 29 procent van de deelnemers van Nederlandse pensioenfondsen.

Vier van de vijf grootste PUO's hebben het onderzoek ingevuld, terwijl geen van de middelgrote PUO's heeft deelgenomen. 41 procent van de deelnemers van Nederlandse pensioenfondsen wordt beheerd door de vier PUO's waarvan onderzoeksresultaten zijn verkregen.

Belangrijkste uitkomsten

- Deel A (1 van 3)

I. Strategische Beslissingen

- De voornaamste focus van de finance-functie bij de voorbereiding op de implementatie van de Wtp is gericht op het waarborgen van compliance in combinatie met het aanbrengen van benodigde verbeteringen in bestaande finance-processen
- Alle respondenten gaven aan een strategische focus te hebben op finance-transformatie via Wtp-implementatie. Opmerkelijk is dat beleggingsstrategieën en ESG-overwegingen hierin voor de finance-functie geen rol spelen.
- Communicatie naar deelnemers werd geïdentificeerd als het onderwerp waarop de implementatie van nieuwe pensioenwetgeving de meeste impact heeft; gevolgd door kostenoverwegingen en administratieve processen en systemen.

II. Algemene impact op finance-functie en de samenwerking met de actuariële functie

- De belangrijkste uitdagingen voor de organisatie (financieel en niet-financieel) zijn het managen van de verwachtingen van de deelnemers en het waarborgen van hun vertrouwen in de gewijzigde berekeningen. Opvallend is dat geen van de respondenten heeft aangegeven zich zorgen te maken over portefeuilleaanpassingen en het behalen van stabiele rendementen.

- De helft van de respondenten verwacht geen significante verandering in winstgevendheid na de implementatie van de Wtp. Deze verwachting suggereert een stabiel vooruitzicht voor de sector. De andere helft had uiteenlopende perspectieven. Een kwart verwachtte een matige toename (meer dan drie procent en minder dan zeven procent). Daarentegen voorziet een kwart een aanzienlijke afname (meer dan zeven procent). Het is aannemelijk dat PUO's de pensioenfondsen waarvan zij de administratie doen verzoeken om de kosten voor de Wtp-transitie (deels) te bekostigen en dat ze in ruil daarvoor een toezegging doen de operationele kosten met een vast percentage te zullen laten dalen.
- Deelnemers gaven aan dat er meer rapportagevereisten zullen zijn, die voortkomen uit een hoger niveau van kwalitatieve en/of kwantitatieve 'disclosures'. Bovendien wordt verwacht dat er nieuwe rapportageverplichtingen zullen worden geïntroduceerd (inclusief rapportages inzake 'Digital Operational Resilience Act' als onderdeel van DORA). Ook zullen veranderingen in de rapportagevereisten een grotere granulariteit van de data en realtime analyse vereisen. Tot op zekere hoogte vereist dit een paradigmaverschuiving (om meer datapunten te kunnen hanteren en de analyses meer diepgaand en tijdig uit te kunnen voeren).

- Er wordt verwacht dat actuarissen en accountants nauwer zullen moeten samenwerken dan in nFTK voor de juiste waardering van de verschillende potten en reserves en daarvoor te rapporteren zoals de Wtp dat vereist. De volgende verwachtingen werden ook opgemerkt met betrekking tot de actuariële en finance-functies:
 - *Actuariële functie*: De betrokkenheid van de actuariële functie zal toenemen, en actuarissen zullen verantwoordelijk zijn voor het verwerken en analyseren van grotere hoeveelheden data om weloverwogen beslissingen en voorspellingen te kunnen doen.
 - *Finance-functie*: Er zal een toegenomen betrokkenheid zijn van de finance-functie als reactie op een grotere mate van rapportageverplichtingen naar deelnemers, en uitgebreidere externe rapportagevereisten. Daarnaast vereist de implementatie van Wtp (in combinatie met DORA, CSRD en de nieuwe RJ 610) het ontwikkelen van nieuwe capaciteiten en het werken op een efficiëntere en gestructureerde manier met data in de totale voortbrengingsketen. Dit onderstreept de noodzaak van een strategische blik op de markt in plaats van een focus op de korte termijn.

Belangrijkste uitkomsten

- Deel A (2 van 3)

II. Algemene impact op de finance-functie en actuariële functies (vervolg)

- Van finance-functies wordt verwacht dat ze 'testruns' uitvoeren om de potentiële impact van de Wtp in 2024 te berekenen, en daarmee ook de 'business requirements' scherper krijgen voor het realiseren van de Wtp verslaglegging

III. Overwegingen bij invaren¹

- De helft van de respondenten geeft aan dat meer dan 75 procent, maar minder dan negentig procent van de door hen beheerde pensioenfondsen zal kiezen voor 'invaren'; terwijl de andere helft aangeeft dat honderd procent van de pensioenfondsen voor 'invaren' zal kiezen. De resultaten zijn in lijn met onze verwachtingen aangezien het aanhouden van één kader voor administratie en berekeningsdoeleinden waarschijnlijk minder kostbaar en eenvoudiger te onderhouden is dan twee.

- Onder bepaalde omstandigheden moet een compensatiedepot worden gecreëerd voor de deelnemers onder 'invaren'. Op basis van de ontvangen inleg zal compensatie voornamelijk de directe overdracht van fondsactiva betreffen. Dit kan duiden op de verwachting dat er geen noodzaak is voor werkgevers om extra salariskosten te maken. Verder is het opvallend dat geen van de respondenten aangeeft dat compensatie buiten de pensioenregeling zal plaatsvinden.
- De helft van de respondenten is begonnen met berekeningen om de impact van invaren op de jaarrekeningen van pensioenfondsen te bepalen. Een kwart is 75 tot honderd procent voltooid terwijl ook een kwart nog niet is gestart. Het is belangrijk om zo snel mogelijk met deze berekeningen te beginnen om een goed begrip te krijgen van de implicaties van het invaren. Aanpassingen in Richtlijn 610 'Pensioenfondsen' naar aanleiding van de Wtp werden eind januari 2024 uitgebracht, wat meer inzicht zal geven over de impact van invaren op de jaarrekeningen van de pensioenfondsen.

IV. Algemene impact op pensioenfondskeuzes

- Voor de pensioenfondsen die een solidariteitsreserve zullen creëren is het de verwachting dat de solidariteitsreserve een groot gedeelte zal gaan uitmaken van het totaal voor pensioen gereserveerde vermogen (tussen de vier en negen procent). Waarschijnlijk is dat hoe hoger het afgezonderde percentage, hoe groter de mate van stabiliteit is voor de pensioenfondssdeelnemers ten opzichte van pensioenuitkeringen. De grootte van de solidariteitsreserve heeft echter ook directe invloed op de startkapitaalpositie van de deelnemers. Er wordt verwacht dat de verschillende variabelen zorgvuldig door de pensioenfondsen worden meegewogen bij het bepalen van de grootte van de solidariteitsreserve.

¹ Zie ook PwC (2024): Niet invaren nieuwe pensioenregeling kost 18 miljard euro

Belangrijkste uitkomsten

- Deel A (3 van 3)

V. Opstellen van de jaarrekening/financiële overzichten voor pensioenfondsen

- De helft van de respondenten concentreert zich op het verstrekken van belangrijke informatie zonder belanghebbenden te overweldigen met verregaande details. Deze aanpak zou een balans kunnen vinden tussen transparantie en praktische overwegingen. Een kwart van de organisaties streeft ernaar uitgebreide 'disclosures' te verstrekken, wat een streven naar transparantie suggereert. De rest van de respondenten is niet zeker over hun aanpak.
- Geen van de organisaties is van plan de effecten van de nieuwe regelgeving zeer gedetailleerd op te nemen op de balans en winst- en verliesrekening, terwijl de nieuwe concept RJ 610 richtlijn voor de financiële verslaglegging wel vereist dit meer gedetailleerd uit te splitsen en toe te lichten.

VI. Impact op de Key Performance Indicators (KPI's)

- Met name de tevredenheid van deelnemers en kostenratio komen naar voren als potentiële belangrijke KPI's. De nadruk op tevredenheid kan voortkomen uit de erkenning dat klantgerichte dienstverlening (zowel richting het fonds als hun deelnemers) en fondsprestaties positief bijdragen aan het algehele succes.

- De deelnemers zullen zich meer bewust worden van hun pensioenregeling bij het betreffende fonds en kunnen vragen om meer details. Bovendien zou het kunnen dat deelnemers de prestaties van de pensioenregeling beter volgen en meer aandacht besteden aan de effectieve uitvoering ervan. Dit kan weer leiden tot meer vragen en/of klachten.

VII. Impact op de organisatie

- Volgens de respondenten zal het, na invaren van het laatste fonds, één tot twee jaar duren voordat Wtp-implementatie als 'business as usual' wordt beschouwd binnen de organisatie (d.w.z. dat de Wtp-vereisten een standaard onderdeel worden van de bedrijfsvoering).
- Op dit moment heeft geen enkele respondent wijzigingen doorgevoerd met betrekking tot de aanpassing van de aansprakelijkheidsverzekeringen van de PUO's en contracten met leveranciers in reactie op de Wtp. De helft van de respondenten evalueert momenteel mogelijke aanpassingen en de andere helft heeft deze aanpassingen nog niet in overweging genomen. Hoewel er nog wat tijd over is, geloven we dat de betreffende wijzigingen gerelateerd aan de aan te passen aansprakelijkheidsverzekeringen een aandachtspunt zou moeten zijn. Zie vraag 22 voor de redenen.

- De helft van de PUO's staat open voor het werven van nieuwe fondsen als klant, naargelang hun grootte, terwijl de andere helft geen plannen heeft om dit te doen. PUO's zullen waarschijnlijk alleen overwegen om nieuwe fondsklanten te verwerven als de financiële voordelen opwegen tegen de verhoogde druk van de Wtp-implementatie, in combinatie met nieuwe uitdagingen die de overname(s) zullen meebrengen.

Belangrijkste uitkomsten

- Deel B (1 van 2)

VIII. 'Readiness'

- De meerderheid van de respondenten heeft aangegeven dat zij voor ongeveer 25 tot vijftig procent gereed zijn met het implementeren van de vereisten van de Wtp. Dit is in lijn met verwachtingen uit de sector aangezien de meeste pensioenuitvoerders zich in de eerste fase bevinden van de voorbereiding op het kunnen afgeven van de 'Agreed Upon Procedures' (AUP) inzake datakwaliteit.
- De onderzoekresultaten benadrukken een actieve en gevarieerde betrokkenheid van het senior management bij het Wtp-implementatieprogramma, hetgeen hun kritieke rol in besluitvormingsprocessen benadrukt.

IX. Data / Agreed Upon Procedures (AUP)

- Organisaties willen de nauwkeurigheid en tijdigheid van de dataverzameling voor de Wtp-transitie waarborgen door kritische procedures 'in place te hebben' en de inzet van externe experts en de internal audit functie te bevestigen.
- De meerderheid van de respondenten verwacht dat de organisatie extra tijd nodig heeft, variërend van zes maanden tot meer dan een jaar om de dataverzameling en -schoning voor de Wtp-implementatie te kunnen voltooien. Dit suggereert een tijdrovend en complex proces om de benodigde data te verzamelen en voor te bereiden.

- De helft van de deelnemers is bezig met het uitvoeren van de procedures (fase 1 tot en met fase 4) die vereist zijn als onderdeel van de AUP inzake datakwaliteit, terwijl de rest alle procedures heeft voltooid (fase 1 tot en met fase 4).
- Alle respondenten geven aan dat de externe accountant / IT auditor in zekere mate betrokken is geweest bij het datakwaliteitsproces, waarbij de meerderheid aangeeft dat er sprake is van voldoende betrokkenheid. Dit komt overeen met onze verwachtingen, aangezien de Wtp de beoordeling van een externe (daartoe gecertificeerde) deskundige van het datakwaliteitsproces vereist.
- Er is een opmerkelijke mate van betrokkenheid en afstemming tussen de PUO's en haar externe accountants/IT-auditors met betrekking tot de planning en tijdlijnen voor het kunnen afgeven van de AUP over de datakwaliteit.

X. IT systemen / automatisering

- Er zijn uiteenlopende niveaus van vertrouwen onder de ondervraagde organisaties over de vraag of hun bestaande IT-systemen kunnen voldoen aan de Wtp-vereisten voor pensioenfondsen. Hoewel de helft van de organisaties vertrouwen heeft in hun systemen, heeft één organisatie geen vertrouwen en acht dat vervanging noodzakelijk is.

- Er is consensus dat meer automatisering nodig is bij de belangrijke processen die directe impact hebben op de deelnemers (bv. het rapporteren van informatie en tussentijdse communicatie) en het algehele management van pensioenfondsen (bv. het voorbereiden van financiële informatie en het beheren en analyseren van gegevens). Over het algemeen zijn organisaties zich bewust van de noodzaak van automatisering om aan de Wtp-vereisten te kunnen voldoen.

XI. Controls / Audit

- Het merendeel van de organisaties onderkent het belang van implementatie van een set aan nieuwe controls en het aanpassen van hun bestaande controls om hun pensioenadministratie- en rapportageprocessen te verbeteren. Daarbij erkent de meerderheid van de organisaties de noodzaak om controls en processen te automatiseren. De introductie van de Wtp vereist meer dynamische en realtime processen. Deze verschuiving in de manier van werken vraagt om "verbeterde" en meer data(kwaliteit) gerichte controls om aantoonbaar 'stay clean' te realiseren.

Belangrijkste uitkomsten

- Deel B (2 van 2)

XI. Controls / Audit (vervolg)

- De helft van de respondenten verwacht in 2024 te beginnen met het testen van de belangrijkste controls, terwijl de rest al in 2023 (of eerder) is begonnen.
- De meeste respondenten hebben hun interne auditfuncties proactief voorbereid op de Wtp-implementatie. Eén respondent rapporteerde echter een minimale betrokkenheid van de interne auditfunctie.
- De meeste respondenten hebben benodigde acties geïdentificeerd en verwachten informatie die betrekking heeft op een audit te kunnen delen met de externe accountant. Verder hebben de meesten een specifiek individu of team aangesteld dat verantwoordelijkheid draagt voor de auditcoördinatie met betrekking tot de Wtp. Een dergelijke interne structuur zal helpen auditgerelateerde taken effectief te managen; zal zorgen voor verantwoording binnen het auditproces; en helpt het overzicht te houden.

XII. ESG

- Uit de reacties blijkt dat er uiteenlopende niveaus van bereidheid zijn om de potentiële/mogelijke impact van ESG-factoren met betrekking tot de Wtp-implementatie aan te pakken. Dat gezegd hebbende, onder de meeste respondenten bestaat de intentie om de ESG-factoren met betrekking tot de Wtp-implementatie gedetailleerder inzichtelijk te maken en te analyseren (als dit niet al gebeurd is).
- De meerderheid van de reacties duidt echter op een terughoudendheid bij het expliciet opnemen van milieubewuste overwegingen in de beleggingsstrategieën.

XIII. Human resources

- Uit de meeste reacties is af te leiden dat de werknemerscultuur deels klaar is voor de verwachte impact van de veranderingen die de Wtp met zich mee zal brengen. De respondenten zijn echter wel van mening dat er nog enkele verdergaande aanpassingen nodig zijn. Change-management programma's kunnen worden uitgerold bij wijze van katalysator in de voorbereiding op het 'nieuwe normaal'. Door de mens centraal te stellen in de transformatie wordt de verandering naar het 'nieuwe normaal' duurzaam bewerkstelligd.
- Twee van de respondenten wezen op potentiële personeelstekorten binnen het finance-team, wat erop wijst dat het huidige team misschien niet goed uitgerust is om met de huidige werkdruk en verantwoordelijkheden om te gaan.
- Er bestaat het risico dat dit kan leiden tot een lagere motivatie of inzet, een afname van de kwaliteit van de output en fouten en inefficiënties. Er zijn in dit opzicht verschillende oplossingen die kunnen worden overwogen, zoals vermeld in het commentaar bij vraag 43.

Bijlagen

Verklarende woordenlijst

Onderzoeksresultaten

Verklarende woordenlijst

Invaren

'Invaren' doelt op het proces van overdracht of intrekking van reeds opgebouwde pensioenrechten vanuit een 'defined benefit'-pensioenregeling (DB) naar een nieuwe pensioenregeling, een 'defined contribution'-pensioenregeling (DC), zoals voorgeschreven door de Wtp. Dit proces houdt in dat de waarde van de opgebouwde pensioenaanspraken moet worden omgezet om te voldoen aan de nieuwe pensioenwetgeving.

Testrun

Een testrun wordt voor dit onderzoek gedefinieerd als het proces om de nieuwe omgeving en de verwachte output te testen en te simuleren.

DORA

De Digital Operational Resilience Act (DORA) bestaat uit een pakket maatregelen om de digitale operationele weerbaarheid van alle spelers op financiële markten te versterken.

CSRD

De Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD) betreft regelgeving van de Europese Unie gericht op het verbeteren van de kwaliteit, consistentie en vergelijkbaarheid van de duurzaamheidsrapportages van bedrijven. De CSRD is de opvolger van de Non-Financial Reporting Directive (NFRD) en breidt de rapportagevereisten aanzienlijk uit.

RJ 610

De RJ 610, voluit de Richtlijn 610 'Pensioenfondsen', is een onderdeel van de Nederlandse regelgeving met betrekking tot financiële verslaggeving specifiek voor Nederlandse pensioenfondsen. De inhoud van deze richtlijn wordt in 2024 aangepast met nieuwe verslagleggingsvereist en die specifiek voor de Wtp-pensioenregelingen gelden.

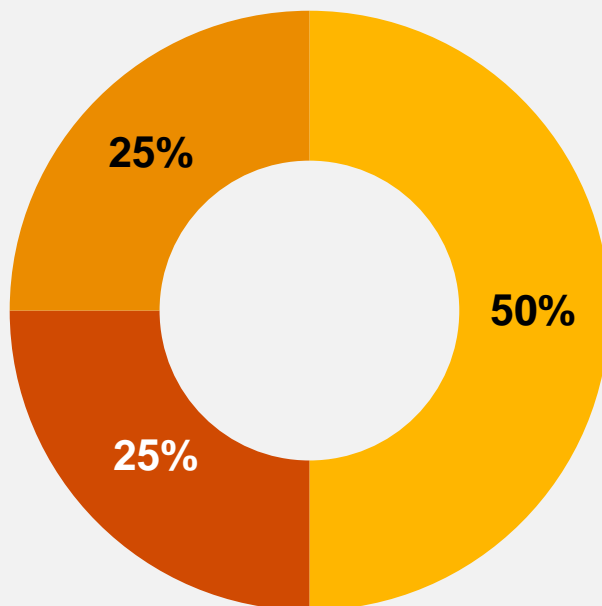
Onderzoeksresultaten Deel A – I. Strategische beslissingen

Q1 - Waar ligt de voornaamste focus van de Finance organisatie bij de voorbereiding op de implementatie van de Wtp?

(Selecteer één)

c) Anders: Zowel a) als b).
Daarbij ook het verdienmodel op lange termijn alsmede het volgen van de businesscase van de transitie inclusief pricing van change en run.

c) Anders: Faciliteren van en toezien op transitie van de gehele organisatie (mensen en systemen naar een NPS/Wtp proof organisatie)

b) Waarborging van compliance en het introduceren van aanvullende maatregelen om huidige processen te verbeteren (bijv. finance-transformatie)

Opties gegeven, maar niet geselecteerd

a) Voldoen aan de minimale wettelijke vereisten om compliance te waarborgen

PwC-toelichting

Het merendeel van de respondenten wil zich focussen op compliance met de nieuwe wet en regelgeving en het verbeteren van bestaande processen. Er zal echter naar alle waarschijnlijkheid een behoefte ontstaan om rekening te houden met de manier waarop andere gebieden van de PUO, zoals de prijsstructuren, worden beïnvloed door wetswijzigingen.

Van de twee respondenten die optie c kozen, gaf één van hen aan dat de focus zal liggen op zowel optie a als b.

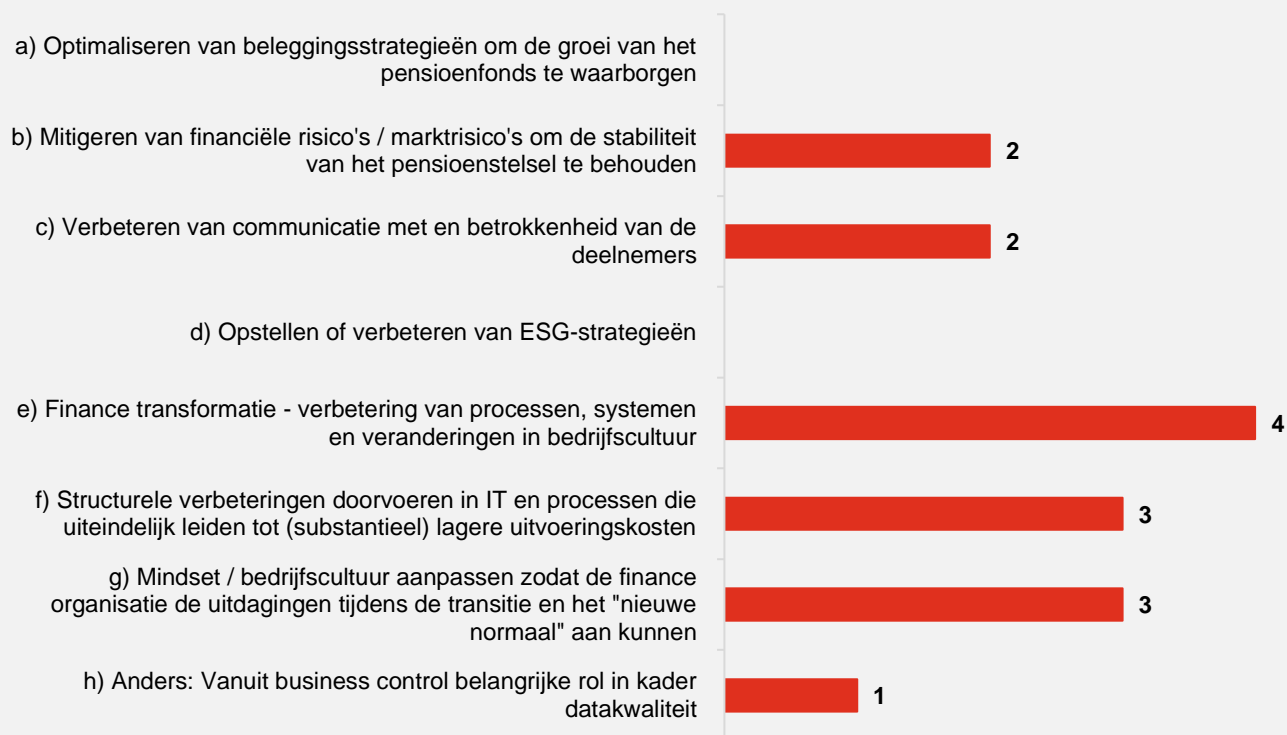
De andere respondent ging verder in op bredere zorgen met betrekking tot het verdienmodel op de lange termijn en de business case voor de transitie, waarbij aspecten als prijsstelling en het faciliteren van organisatorische veranderingen van belang zijn.

De kosten van veranderingen binnen de PUO als gevolg van de Wtp, evenals de impact op de dagelijkse bedrijfsvoering, zullen een effect hebben op de bestaande kostenstructuren. De PUO zal druk ondervinden om deze kosten zowel vanuit het perspectief van de pensioenfondsen als vanuit het perspectief van de deelnemers tot een minimum te beperken terwijl de kwaliteit van de dienstverlening naar beiden in het licht van de 'verzwaarde' communicatiestandaarden conform de Zorgplicht worden verbeterd.

Onderzoeksresultaten Deel A – I. Strategische beslissingen

Q2 - Waar ligt de strategische focus van uw Finance organisatie bij de voorbereidingen ter implementatie van de Wtp om aan wettelijke vereisten te voldoen?

(Selecteer alle toepasselijke antwoorden)

PwC-toelichting

De finance-afdelingen van PUO erkennen dat de Wtp een katalysator is voor verandering. De transformatie van de finance-functie, inclusief volledige IT- en procesverbeteringen wordt geëist. Dit zou kunnen leiden tot aanzienlijk lagere kosten. Een cruciaal aspect van deze transformatie is de noodzakelijke aanpassing van de mindset/soft skills van medewerkers op de finance-afdeling.

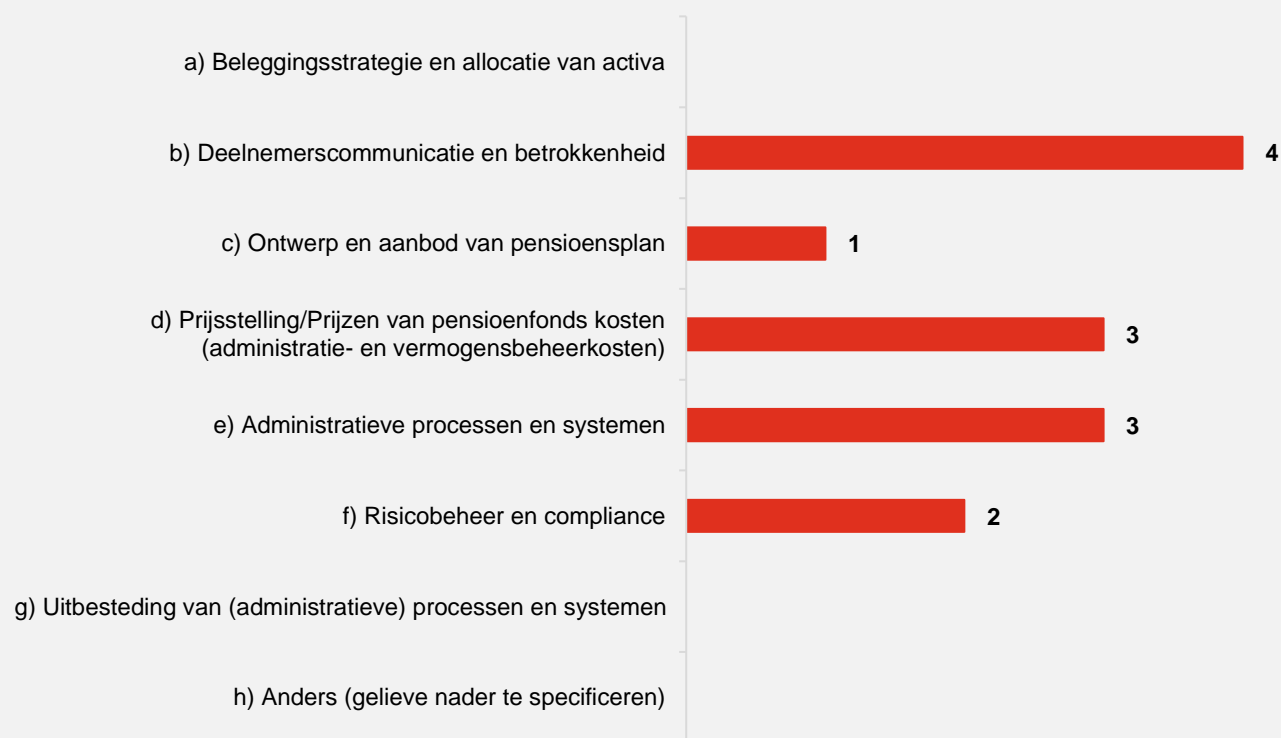
Omgekeerd blijken beleggingsstrategieën en ESG-overwegingen onbelangrijk. De ondervraagde organisaties geven momenteel mogelijk prioriteit aan andere aspecten van finance-transformatie die voorrang kunnen krijgen boven ESG- en beleggingsstrategieën, zoals compliance, operational efficiency of risicobeheer.

De helft van de respondenten gaf prioriteit aan het beperken van financiële risico's en het verbeteren van de communicatie. Interessant is dat er een kleine discrepantie bestaat tussen de hier gegeven antwoorden en die op vraag 3, waar de communicatie deelnemers als voornaamste gebied waarop de bedrijfsvoering naar verwachting het meest zal worden beïnvloed door de Wtp werd gekozen.

Onderzoeksresultaten Deel A – I. Strategische beslissingen

Q3 - Welke gebieden van uw bedrijfsvoering zullen naar verwachting het meest geraakt worden door de nieuwe pensioenwetgeving?

(Selecteer de 3 meest toepasselijke antwoorden)

PwC-toelichting

Er is consensus over communicatie richting deelnemers als het meest geraakte gebied. Dit is begrijpelijk omdat er strengere eisen worden gesteld aan transparantie en informatie die moet worden afgestemd op de specifieke behoeften en kenmerken van de deelnemer. Informatie moet gepersonaliseerd worden wat betreft inhoud, vorm en manier van distributie. De AFM heeft richtlijnen voor PUO's gepubliceerd om het bewustzijn en de kennis over pensioenen in het algemeen, de individuele consequenties van invaren en individuele keuzes van deelnemers te vergroten. PUO's zullen beter en regelmatig moeten communiceren over de pensioenen van hun deelnemers; verbeterde distributiekanaalen moeten inzetten; evenals klantgericht beleid en bekwaamheid.

Gezien de complexiteit (ook op het gebied van processen en systemen) is het begrijpelijk dat zowel kostenoverwegingen als administratieve processen en systemen als geraakte gebieden worden vermeld. De Wtp biedt de kans om generieke, gedigitaliseerde werkprocessen te creëren, waardoor de bedrijfsvoering efficiënter wordt. Dit zou een directe impact kunnen hebben op de prijsstructuren van de PUO.

Respondenten beschouwden de investeringsstrategie en de activa allocatie niet als belangrijke gebieden. Dit is interessant omdat in de toekomst het beleggingsrendement meer zichtbaar en zelfs belangrijker voor deelnemers zou kunnen worden.

Onderzoeksresultaten Deel A – II. Algemene impact op finance-functies

Q4 - Gedurende de transitie naar de Wtp, wat verwacht u dat de voornaamste-uitdagingen (financieel of niet-financieel) zijn die een effect zullen hebben op uw organisatie?

(Selecteer alle toepasselijke antwoorden)

PwC-toelichting

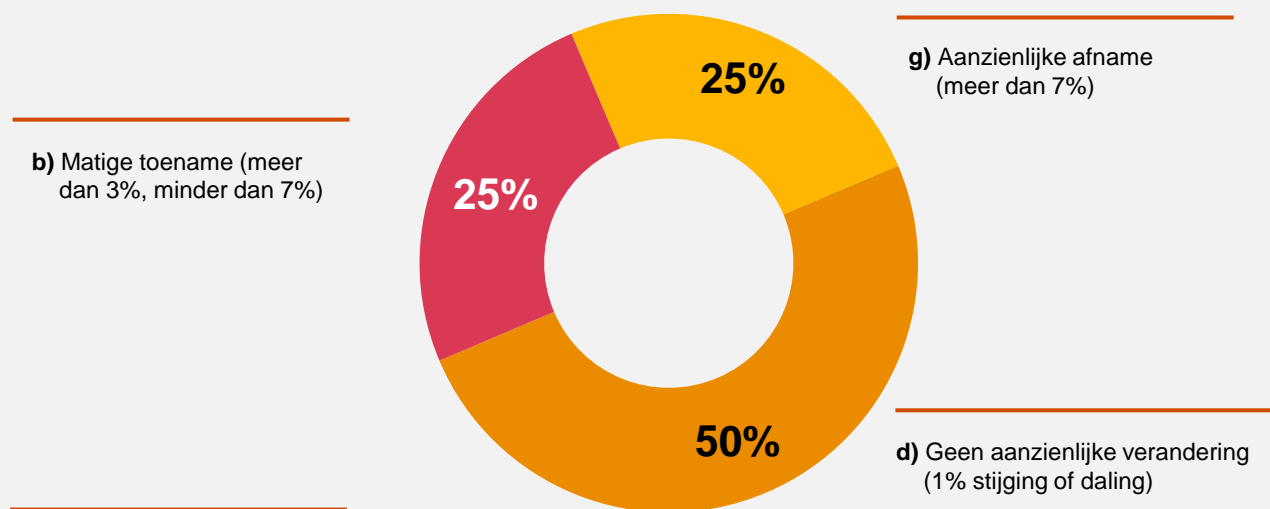
Het is opvallend dat een meerderheid van de respondenten aangaf dat de voornaamste uitdagingen het managen van de verwachtingen van deelnemers en het waarborgen van deelnemersvertrouwen over de gewijzigde berekeningen zijn. Historisch gezien was het deelnemersvertrouwen in pensioenfondsen groot. Dit was merkbaar binnen de gehele PUO, inclusief de finance-afdeling. Voor de toekomst is het van cruciaal belang om de deelnemer te informeren over de juiste financiële gegevens, en om een hoog niveau van deelnemersvertrouwen te behouden.

Interessant genoeg uitte geen van de respondenten bezorgdheid over wijzigingen in het beleggingsportefeuille en het behalen van stabiele rendementen. Dit zou kunnen duiden op ofwel een collectief vertrouwen onder de ondervraagde deelnemers ofwel dat gedacht wordt dat deze aspecten geen grote uitdaging vormen. Op dezelfde manier worden er weinig zorgen getoond over de uitdagingen m.b.t. het afhandelen van juridische geschillen, ontwerpen en valideren van financiële modellen en het waarborgen van de nauwkeurigheid van data. Dit lijkt te wijzen op een lagere potentiële impact van deze uitdagingen of een collectief vertrouwen in de huidige vaardigheid.

Twee respondenten specificerden hun zorgen nader onder 'Overig'. Beide respondenten noemden de noodzaak van een effectief datamigratieplan een uitdaging. Daarnaast benadrukte één respondent dat de implementatie van de Wtp een op zichzelf staande uitdaging is.

Onderzoeksresultaten Deel A – II. Algemene impact op finance-functies

Q5 - Verwacht u dat de implementatie van de Wtp een effect zal hebben op de winstgevendheid van uw organisatie? Selecteer de optie die het meest overeenkomt met de verwachtingen binnen uw organisatie.
(Selecteer één)

Opties gegeven, maar niet geselecteerd

- a) Aanzienlijke toename (meer dan 7%)
- c) Geringe toename (meer dan 1%, minder dan 3%)
- e) Geringe afname (meer dan 1%, minder dan 3%)
- f) Matige afname (meer dan 3%, minder dan 7%)
- h) Onzeker

PwC-toelichting

De helft van de respondenten verwacht geen significante verandering in winstgevendheid na implementatie van de Wtp. Deze verwachting suggereert dat de transitie wellicht geen drastische impact zal hebben op de financiële prestaties van de organisatie, wat een stabiel vooruitzicht geeft. Wat interessant is in de een periode waarin een aantal PUO's, met name gedreven door de kosten voor de transitie naar de Wtp, verliezen rapporteren.

De overige helft had verschillende perspectieven. Eén respondent uitte een gematigd optimisme en anticipeert een matige stijging. Daarentegen heeft een andere respondent een meer conservatief perspectief, waarbij juist een aanzienlijke daling wordt verwacht. Hoewel dit slechts uitzonderlijke standpunten betreft, duidt het op ofwel opmerkelijk optimisme of zorgen onder de respondenten over zowel potentiële positieve als negatieve gevolgen.

Het is aannemelijk dat PUO's de pensioenfondsen waarvan zij de administratie doen zou kunnen vragen om te betalen voor de Wtp-transitie, als zij in ruil daarvoor een toezegging doen dat de operationele kosten dalen (bijvoorbeeld met een vast percentage).

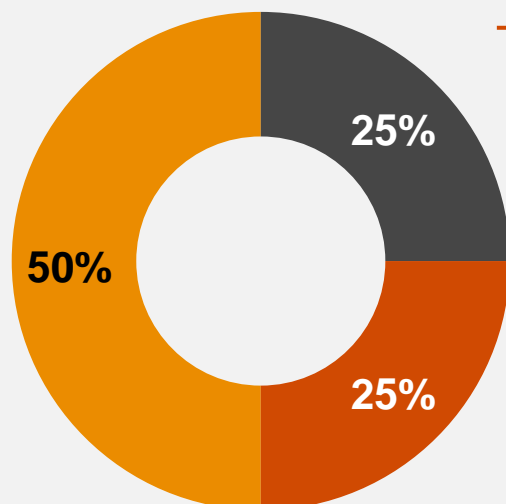
Verder bestaat het meest waarschijnlijke scenario van dalende lasten (ten gunste van pensioenfondsdeelnemers). In een dergelijk scenario kan de winstgevendheid stabiel blijven als de volumes stijgen en/of de kosten worden verlaagd.

Onderzoeksresultaten Deel A – II. Algemene impact op finance-functies

Q6 - Wat zou een reden kunnen zijn voor deze verwachte verandering in de winstgevendheid van uw organisatie? Selecteer de optie die het meest overeenkomt met de verwachtingen binnen uw organisatie.

(Selecteer één)

d) Niet van toepassing, omdat de winstgevendheid naar verwachting niet aanzienlijk zal toenemen of afnemen

f) Reeds gemaakte afspraken met pensioenfondsen ter verlaging van toekomstige kosten omdat het implementatie van Wtp kunnen leiden tot meer effectiviteit

h) Anders: Verhoging efficiency als gevolg van investeringen in het IT landschap en alle processen

Opties gegeven, maar niet geselecteerd

- a)** Verwachte toename, omdat de inkomsten uit vergoedingen afhankelijk zijn van het beheerd vermogen en dit naar verwachting zal toenemen
- b)** Verwachte toename van de kosten als gevolg van operationele complexiteit
- c)** Meer transparantie over kostentoe rekening zal, vanwege marktdruk, leiden tot lagere kosten dan momenteel het geval is
- e)** Verdere consolidatie van de markt leidend tot volume voordelen
- g)** Onzeker

PwC-toelichting

In overeenstemming met voorgaande vraag voorziet de helft van de respondenten geen significante impact op de winstgevendheid, wat wijst op een gezamenlijke verwachting van stabiliteit in de markt en/of vertrouwen in het kunnen behalen van schaal(kosten)voordelen onder de Wtp.

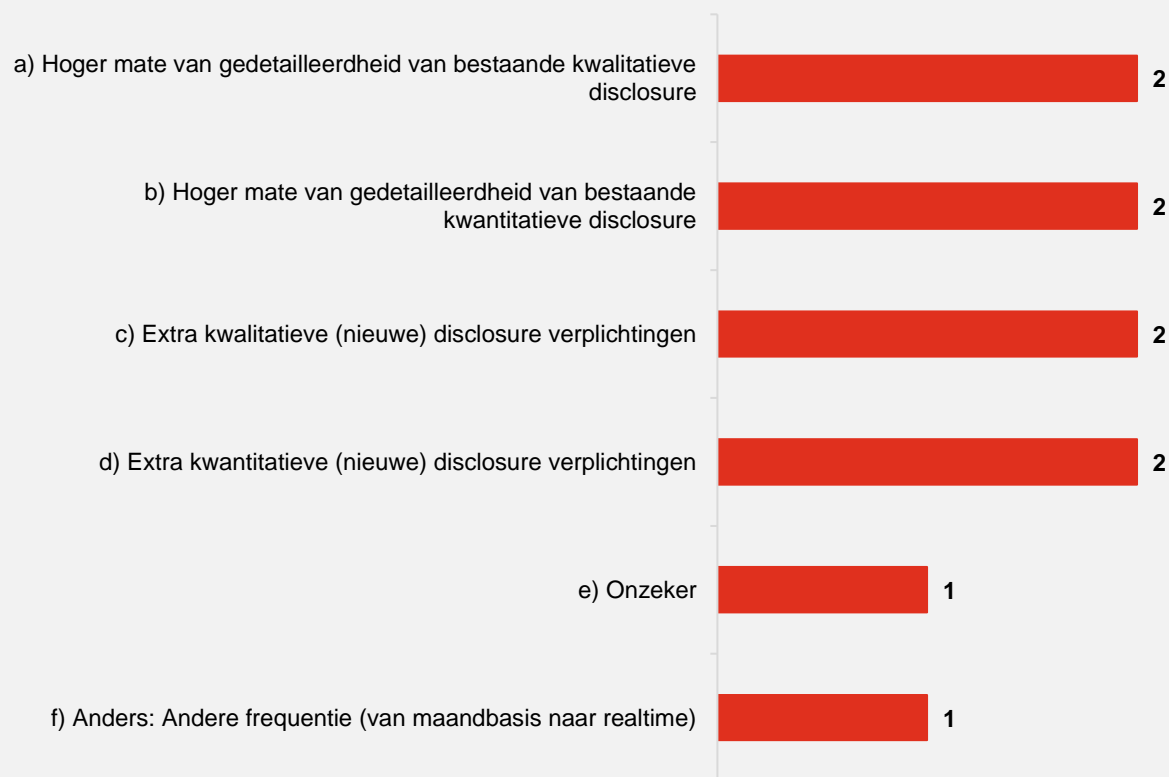
De overige twee respondenten boden meer specifieke inzichten, welke van toepassing zijn op hun respectievelijke omstandigheden. Eén van hen sprak de verwachting uit van geoptimaliseerde operational efficiency door middel van vooraf bepaalde regelingen. Dit demonstreert een strategische aanpak van kostenbeheer.

Daarnaast benadrukte een andere respondent een verwachte toename van efficiëntie als gevolg van IT-investeringen, wat duidt op een proactieve en geplande aanpak voor het optimaliseren van de winstgevendheid.

Onderzoeksresultaten Deel A – II. Algemene impact op finance-functies

Q7 - Hoe verwacht u dat de rapportagevereisten voor de jaarrekening/financiële overzichten zullen veranderen onder de Wtp?

(Selecteer alle toepasselijke antwoorden)

PwC-toelichting

Er is consensus over dat er meer rapportagevereisten komen, welke voortkomen uit een hoger niveau van kwalitatieve en/of kwantitatieve disclosures. Bovendien wordt verwacht dat er nieuwe toelichtingen zullen worden geïntroduceerd.

De toename van de rapportagevereisten kan druk uitoefenen op belangrijke functies, zoals de finance-functie en actuariële afdelingen. Niet alleen in termen van meer disclosurevereisten, maar ook betreft het openbaar maken van informatie met een hogere frequentie (zoals in realtime).

Veranderingen in rapportagevereisten zullen een grotere mate van granulariteit van data en realtime analyse eisen. Tot op zekere hoogte vereist dit een omslag in de werkwijze van PUO's.

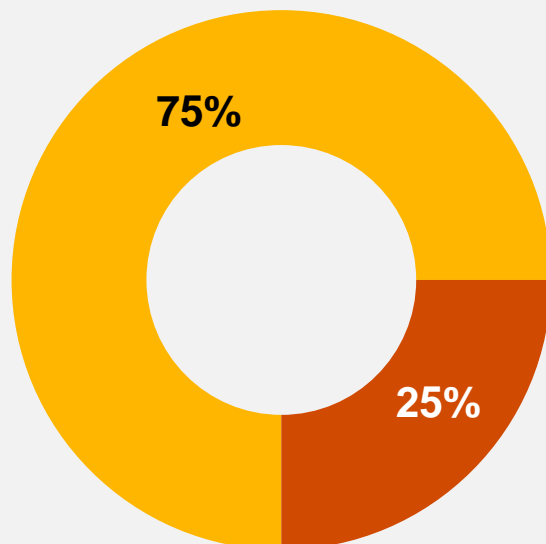
Om aan de nieuwe rapportagevereisten te voldoen, zullen organisaties zorgvuldig moeten overwegen hoe de rapportage verder kan worden geautomatiseerd en of gebruik kan worden gemaakt van artificial intelligence om bepaalde rapporten (voor) te bereiden. Bovendien moeten de rapportageprocessen voor financiële en regelgevende doeleinden zo gestandaardiseerd mogelijk zijn voor de verscheidene fondsen die beheerd worden. Dit zal helpen de kosten te verlagen en het rapporteren te versnellen.

Onderzoeksresultaten Deel A – II. Algemene impact op finance-functies

Q8 - Welke veranderingen in andere rapportagevereisten anders dan de jaarrekening/financiële overzichten als gevolg van de Wtp verwacht u nog meer?

(Selecteer één)

a) Verwachting dat er aanzienlijke veranderingen en aanvullende rapportagevereisten komen

Nog geen duidelijk beeld

Opties gegeven, maar niet geselecteerd

- b) Verwachting dat er gematigde veranderingen in de wijze van rapportering zijn met enkele nieuwe elementen
- c) Verwachting dat er een beperkte impact op de wettelijke rapportagevereisten is
- d) Onzeker in hoeverre wettelijke rapportagevereisten veranderen
- e) Geen verwachting betreffende veranderingen in de wettelijke rapportagevereisten als gevolg van de implementatie van Wtp

PwC-toelichting

De meerderheid van de respondenten verwacht aanzienlijke veranderingen en aanvullende rapportagevereisten. Dit geeft aan dat de brede impact van de Wtp en het transformerende karakter ervan erkend wordt door de respondenten. Bovendien duidt deze erkenning op een bepaald niveau van bewustzijn en bereidheid.

Het anticiperen op belangrijke veranderingen houdt in dat organisaties zich proactief kunnen voorbereiden op een ingewikkelder rapportagelandschap.

Het gebrek aan reacties op andere opties suggereert dat: respondenten een duidelijk begrip hebben van de transformerende aard van de Wtp; en overwegen proactief de gevolgen ervan voor de rapportagevereisten.

Eén respondent heeft ervoor gekozen deze vraag niet te beantwoorden.

Onderzoeksresultaten Deel A – II. Algemene impact op finance-functies

Q9 - Wat is de verwachte mate van betrokkenheid van de actuariële functie na implementatie?

(Selecteer alle toepasselijke antwoorden)

PwC-toelichting

Uit de reacties blijkt dat er een grotere betrokkenheid van de actuariële functie wordt verwacht, specifiek bij het vervullen van een meer complexe en datagerichte rol. Dit betekent dat actuariële professionals verantwoordelijk zullen zijn voor het verwerken en analyseren van grotere hoeveelheden data om weloverwogen beslissingen te maken en voorspellingen te doen.

Dit wordt ondersteund door het feit dat informatie in de toekomst op een meer gedetailleerd niveau zal worden berekend en gerapporteerd dan nu het geval is. Dit zou het vervolgens mogelijk maken om een ander type analyse en voorspelling uit te voeren dan vóór de Wtp-implementatie. Bovendien is er een meer data gedreven aanpak nodig om vragen te beantwoorden die de individuele deelnemers mogelijk hebben aan het fonds.

Dit zet organisaties ertoe aan zich voor te bereiden op het kunnen omgaan met datasets van een hoger detailniveau en complexiteit welke actuariële professionals zullen moeten beheren en analyseren.

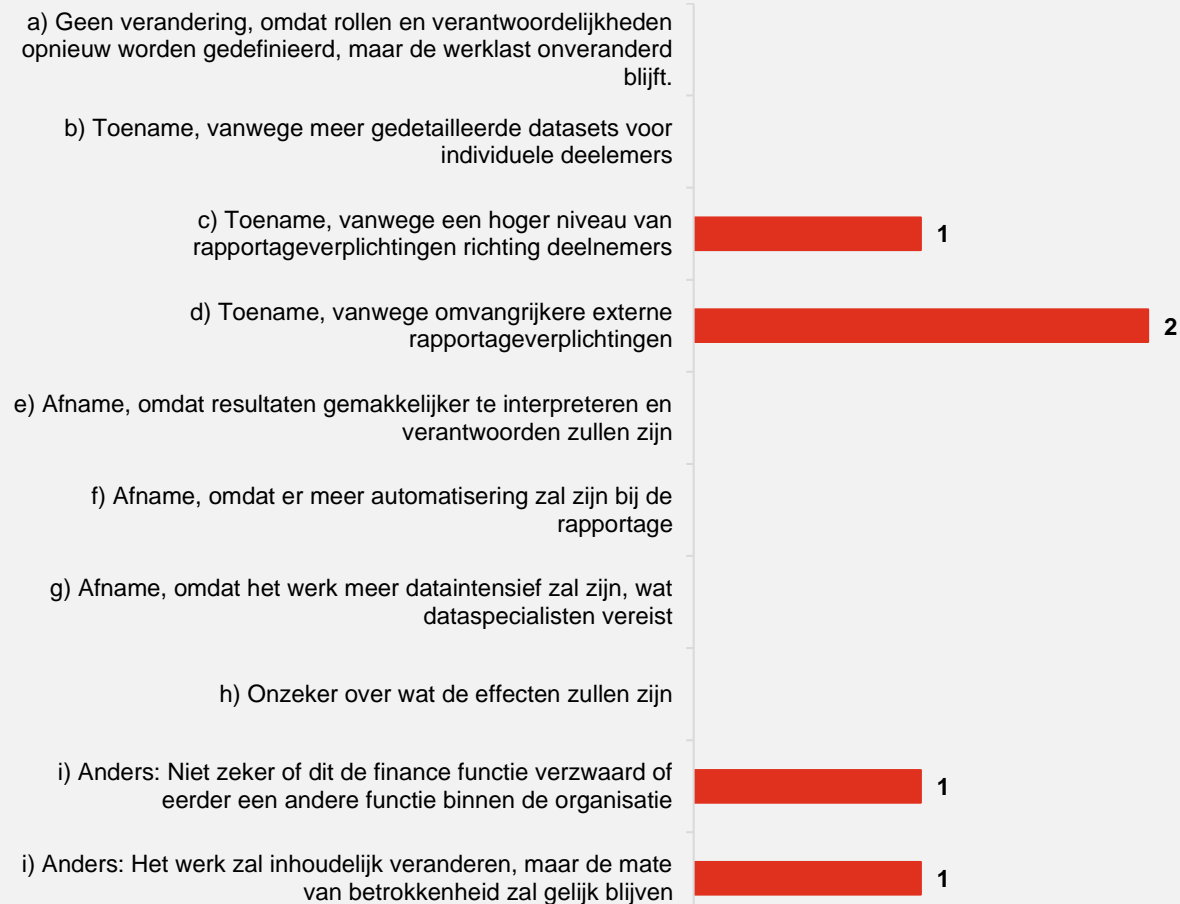
Suggesties voor verbetering zijn:

- het uitvoeren van uitgebreide impactbeoordelingen waarbij rekening wordt gehouden met veranderingen in datasets en rapportageverplichtingen;en
- het ontwikkelen van op maat gemaakte automatiseringsstrategieën op basis van specifieke omstandigheden

Onderzoeksresultaten Deel A – II. Algemene impact op finance-functies

Q10 - Wat is de verwachte mate van betrokkenheid van de finance-functie na implementatie?

(Selecteer alle toepasselijke antwoorden)

PwC-toelichting

Respondenten verwachten vooral een grotere betrokkenheid voor de finance-functie als reactie op:

- grotere mate van rapportageverplichtingen richting deelnemers; en
- uitgebreidere externe rapportagevereisten.

Dit weerspiegelt de behoefte naat verbeterde financiële rapportages. Uitdagingen kunnen worden aangepakt door te investeren in:

- tools zoals gespecialiseerde rapportagesoftware en tools voor datavisualisatie;
- Technologische systemen of producten, bijvoorbeeld geautomatiseerde systemen en/of cloud computing-infrastructuur; en
- training om de verwachte toename van de rapportagevereisten efficiënt te beheren.

De implementatie van de Wtp (in combinatie met DORA) vereist het ontwikkelen van nieuwe capaciteiten en het werken op een meer efficiënte en gestructureerde manier. Dit onderstreept de noodzaak van een strategische blik op de markt in plaats van een focus op de korte termijn.

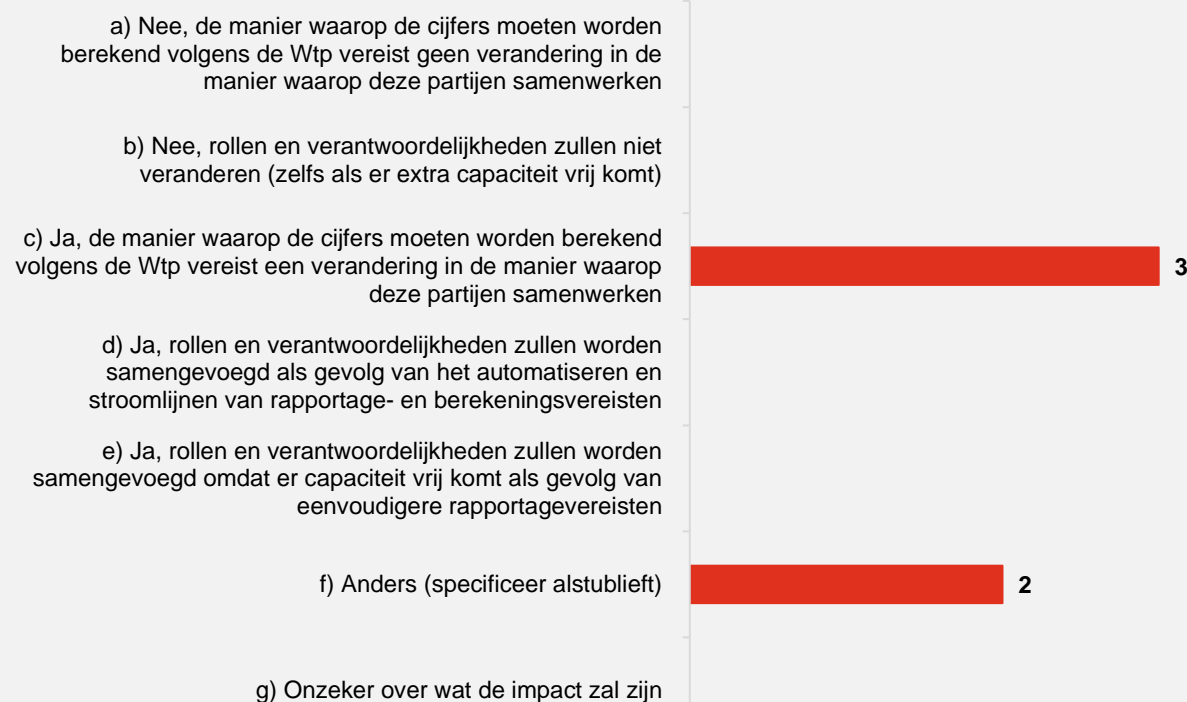
Eén respondent gaf aan dat ook verwacht wordt dat de inhoud van het werk zal veranderen, maar dat de mate van betrokkenheid onveranderd zal blijven. Een andere respondent vraagt zich af of de implementatie juist impact zal hebben op een andere functie binnen de PUO, in tegenstelling tot de finance-functie.

Gap-analyses, zodra de AUP is afgerond, zullen helpen bepalen waar de impact het grootst zal zijn.

Onderzoeksresultaten Deel A – II. Algemene impact op finance-functies

Q11 - Voorziet u een verandering in de rol en verantwoordelijkheden van actuarissen en accountants na implementatie?

(Selecteer alle toepasselijke antwoorden)

PwC-toelichting

De meerderheid van de respondenten voorziet een verandering in de rollen en verantwoordelijkheden van actuarissen en accountants na implementatie. Geen van hen heeft aangegeven dat een of beide rollen overbodig zullen worden of zullen worden 'opgelost' door de overgebleven rol. Daarentegen wordt verwacht dat actuarissen en accountants in nauwer verband zullen moeten samenwerken om cijfers te calculeren en rapporteren zoals de Wtp dat vereist.

Deze trend van nauwere samenwerking tussen accountant en actuarissen is ook merkbaar in andere sectoren, bijvoorbeeld in de verzekeringssector na de introductie van IFRS 17 (wat ook een samenwerking vereist tussen accountants en actuarissen voor het berekenen, analyseren en toe te lichten van de cijfers.)

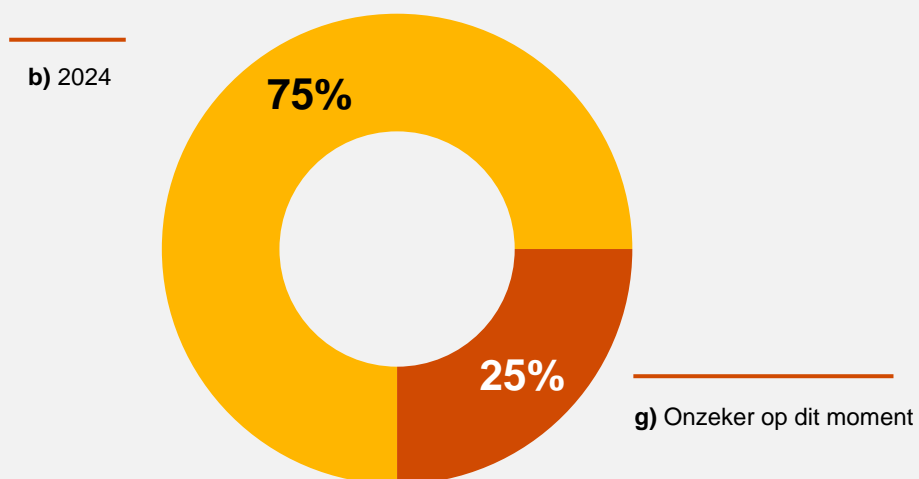
PUO's zouden kunnen overwegen om de manier waarop de finance-functie van verzekeraars is opgezet te volgen. Daarbij kunnen andere operationele aspecten van verzekeraars ook kunnen worden overwogen (bijvoorbeeld de communicatie met deelnemers). Dit zal helpen om te gaan met de uitdagingen die de Wtp met zich meebrengt.

Twee respondenten selecteerden optie g, waarmee ze aangaven andere veranderingen te verwachten, zonder specifieke uitleg.

Onderzoeksresultaten Deel A – II. Algemene impact op finance-functies

Q12 - In de aanloop naar de transitiedatum, wanneer zal uw finance-organisatie testruns* uitvoeren om de potentiële impact van de Wtp te berekenen?

(Selecteer één)

Opties gegeven, maar niet geselecteerd

- a) Niet van toepassing, omdat er (nog) geen testruns gepland zijn
- c) 2025
- d) 2026
- e) 2027
- f) Na 2027, door te speculeren dat de effectieve datum mogelijk later is dan 1 januari 2028

PwC-toelichting

De antwoorden op de onderzoek impliceren de heersende trend van proactieve voorbereiding, waarbij de nadruk in 2024 ligt op het uitvoeren van testruns.

Vóór het invaarmoment is vereist dat de finance-functie heeft bevestigd dat testruns zijn uitgevoerd en dat geïdentificeerde fouten zijn gecorrigeerd. Voor pensioenfondsen die in de loop van 2025 zullen invaren, is het vereist om een dergelijke bevestiging van de finance-functie te hebben tegen Q2 van 2024 (gezien het feit dat verdere reviews moeten worden uitgevoerd door andere belanghebbenden in de aanloop naar het einde van het jaar).

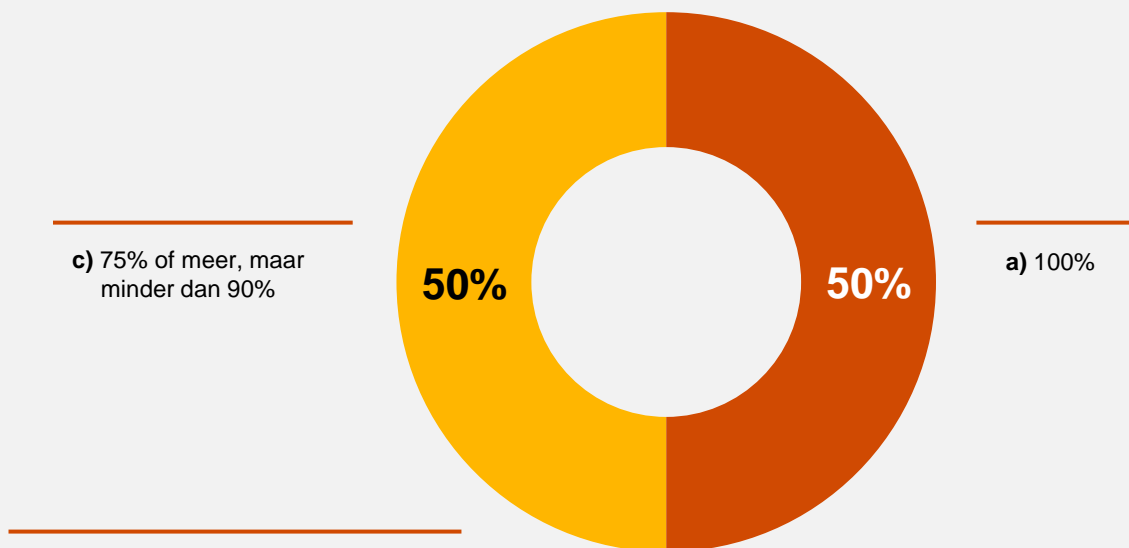
Het belang van effectieve communicatie en begeleiding binnen organisaties tijdens de voorbereidingen voor de Wtp-implementatie wordt benadrukt door de aanwezigheid van één onzekere reactie.

Geen respondent selecteerde een optie die aangaf dat er een plan is om testruns uit te voeren in 2025, 2026 of na 2027. Dit suggereert een consensus, onder de respondenten die een gespecificeerd antwoord gaven, over dat de testruns in 2024 zullen plaatsvinden zonder verdere indicatie van een vertraagde of verlengde testtijdslijn.

Onderzoeksresultaten Deel A – III. “Invaren” overwegingen

Q13 - Welk percentage van de pensioenfondsen (aantal) die door uw organisatie wordt beheerd verwacht u te kiezen voor "invaren"?

(Selecteer één)

Opties gegeven, maar niet geselecteerd

- b) 90% of meer, maar minder dan 100%
- d) 50% of meer, maar minder dan 75%
- d) 2026
- e) Minder dan 50%
- f) Onduidelijk

PwC-toelichting

Invaren biedt pensioenfondsen de mogelijkheid om bestaande pensioenrechten samen te voegen of over te zetten naar het nieuwe systeem dat is geïntroduceerd met de Wtp. Invaren wordt gezien als het uitgangspunt. Dit is echter vrijwillig en hangt af van het voorstel van de pensioenfondsuitvoerder of het pensioenfonds, en of deelnemers het invaarvoorstel accepteren of afwijzen.

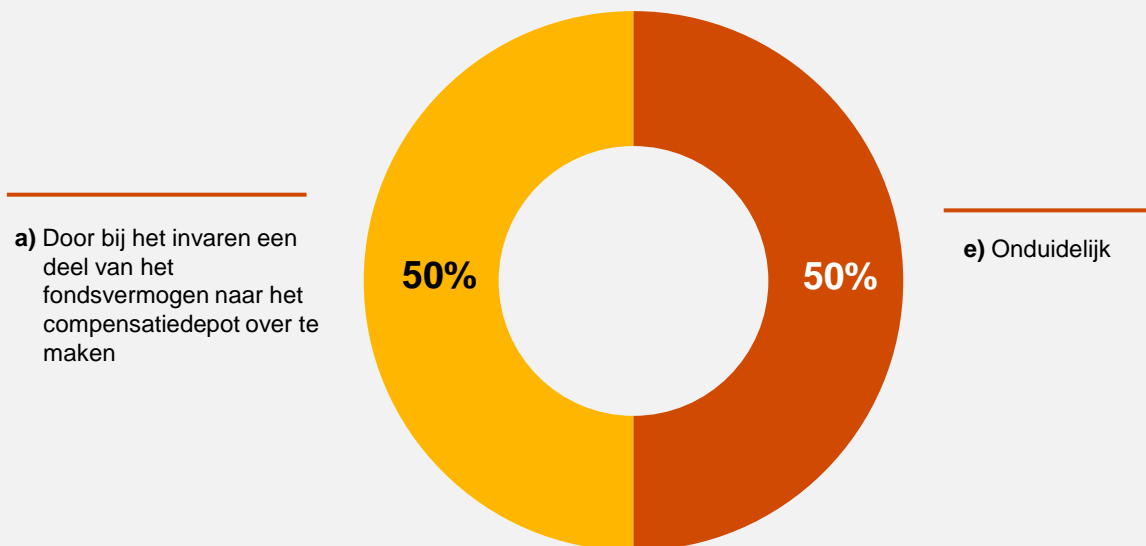
Als de deelnemers ervoor kiezen om niet te invaren, blijven hun bestaande pensioenrechten in het huidige systeem. Zij blijven hun bestaande pensioenuitkeringen ontvangen volgens de regels en voorschriften van het huidige systeem, en nieuwe pensioenuitkeringen worden opgebouwd in het nieuwe systeem dat door de Wtp is ingevoerd. Dit zal resulteren in (aanzienlijk) hogere kosten en complexiteit, omdat er twee raamwerken voor berekeningsdoeleinden moeten worden onderhouden.

Gezien het bovenstaande zijn de resultaten in lijn met onze verwachtingen, aangezien het onderhouden van één raamwerk voor administratie- en berekeningsdoeleinden waarschijnlijk minder kostbaar en gemakkelijker te onderhouden is.

Onderzoeksresultaten Deel A – III. “Invaren” overwegingen

Q14 - Voor de deelnemers onder invaren moet er onder bepaalde omstandigheden een compensatiedepot worden gevormd. Hoe verwacht u dat de compensatie zal plaatsvinden?

(Selecteer één)

a) Door bij het invaren een deel van het fondsvermogen naar het compensatiedepot over te maken

e) Onduidelijk

Opties gegeven, maar niet geselecteerd

- b) Om te financieren uit een opslag op de premie
- c) Een mengvorm van a) en b)
- d) Niet van toepassing, er wordt geen compensatiedepot gevormd, compensatie vindt plaats 'buiten pensioenregeling'

PwC-toelichting

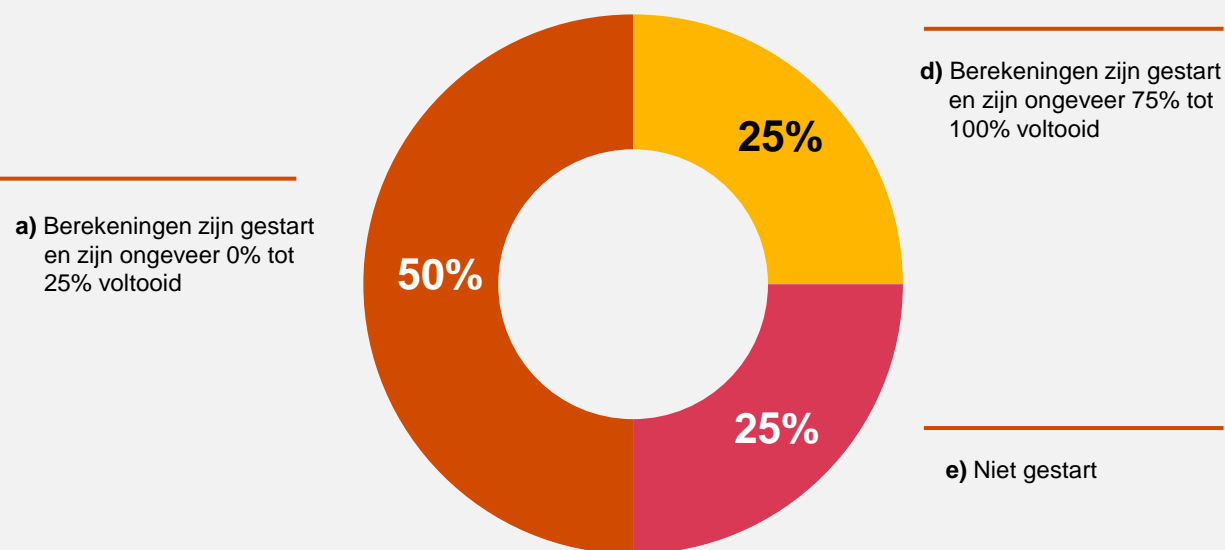
Uit de onderzoeksresultaten komt onder organisaties een verschillend niveau van 'readiness' naar voren, waarbij sommigen vertrouwen hebben in hun verwachtingen over de compensatiemethoden, terwijl anderen aangeven dat er behoefte is aan meer duidelijkheid.

Onder respondenten is er een verwachting dat compensatie voornamelijk de directe overdracht van fondsactiva zal betreffen. Dit kan duiden op een verwachting dat werkgevers geen extra salariskosten hoeven te maken (wat wel het geval zou zijn als de fondsactiva ontoereikend zijn). Verder valt op dat geen van de respondenten met een gespecificeerd antwoord aangaf te verwachten dat compensatie buiten de pensioenregeling zal plaatsvinden.

PUO's zullen er baat bij hebben als zij volledig helder inzicht hebben in hoe de compensatie zal plaatsvinden, aangezien dit een belangrijke overweging is met het oog op de Wtp-implementatie.

Onderzoeksresultaten Deel A – III. “Invaren” overwegingen

Q15 - In hoeverre is de impact van 'invaren' op de jaarrekening van pensioenfondsen reeds doorberekend?
(Selecteer één)

Opties gegeven, maar niet geselecteerd

- b) Berekeningen zijn gestart en zijn ongeveer 25% tot 50% voltooid
- c) Berekeningen zijn gestart en zijn ongeveer 50% tot 75% voltooid

PwC-toelichting

Uit de onderzoek blijkt dat organisaties verschillende niveaus van voorbereiding hebben. De helft van de respondenten bevindt zich in de beginfase, wat wijst op 'awareness' en planning binnen deze organisaties. Bovendien kan de respondent met bijna voltooide berekeningen dienen als model voor het omgaan met de complexiteiten die opspelen bij de Wtp-implementatie.

Eén organisatie is nog niet begonnen met berekeningen. Dit roept zorgen op over mogelijke uitdagingen of barrières. Dit kan worden toebedeeld aan factoren zoals een gebrek aan 'awareness', beperkte middelen of een behoefte aan extra ondersteuning voor een beter begrip over de implicaties van invaren.

Er is niet veel tijd meer, want invaren kan al in 2025 van start gaan. Wij denken dat het belangrijk is om zo snel mogelijk met deze berekeningen te beginnen om inzicht te krijgen in de implicaties van invaren.

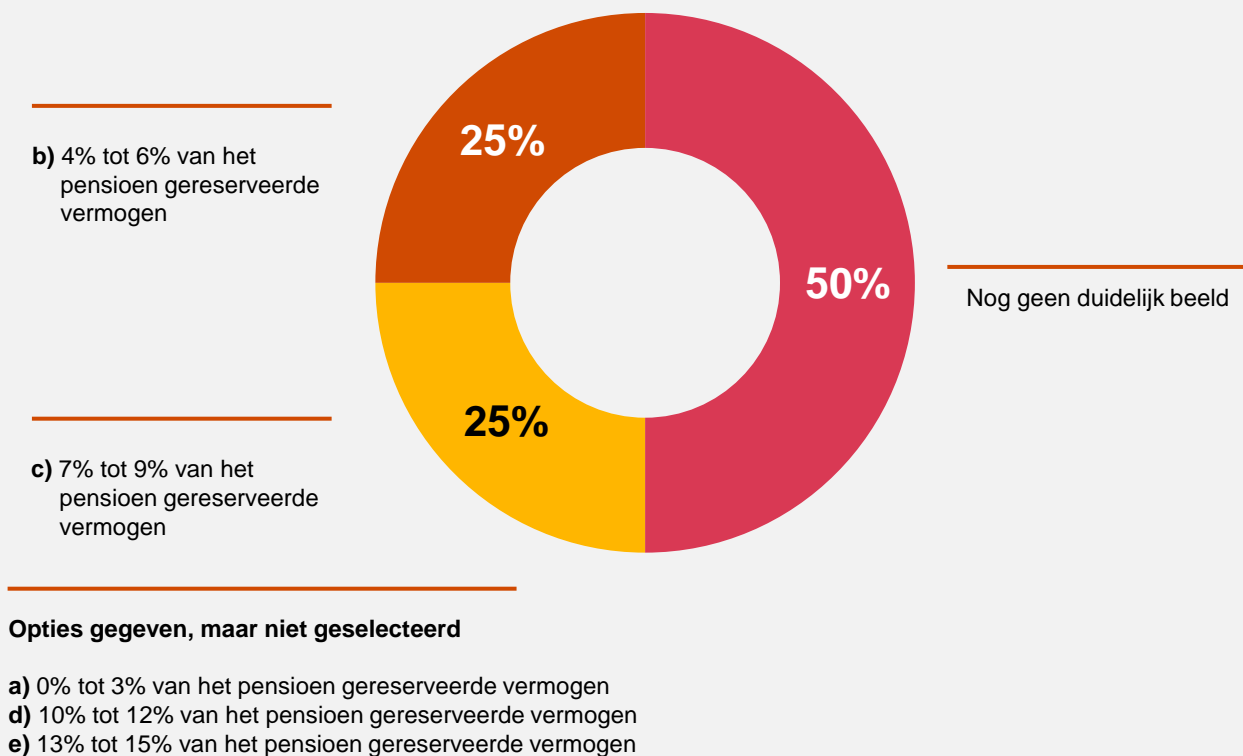
Eind januari 2024 verschenen voorgestelde aanpassingen in Richtlijn 610 'Pensioenfondsen' naar aanleiding van de Wet toekomst pensioenen, wat meer duidelijkheid zal geven over de impact van invaren op de jaarrekening van pensioenfondsen.

De commentaarperiode verstrijkt eind april 2024. Aan de hand van ontvangen commentaar kunnen verdere wijzigingen aan RJ 610 worden aangebracht, waarna een definitieve versie uitgereikt zal worden.

Onderzoeksresultaten Deel A – IV. Algemene impact op pensioenfondskeuzes

Q16 - Voor de pensioenfondsen die een solidariteitsreserve* zullen creëren, welk percentage verwacht u dat het zal uitmaken van het geheel voor pensioen gereserveerde vermogen (met verwijzing naar artikel 10d van de Pensioenwet)?

(Selecteer één)

* Een solidariteitsreserve kan gecreëerd worden voor pensioenfondsen die gekozen hebben voor een solidaire premieregeling

PwC-toelichting

De antwoordopties binnen het bereik van 'tien tot 15 procent van het pensioen gereserveerde vermogen' zijn niet gekozen, wat aangeeft dat geen van de respondenten verwacht dat de solidariteitsreserve een zeer aanzienlijk deel zal uitmaken van het totaal voor pensioen gereserveerde vermogen. De percentages die wel gekozen zijn vertegenwoordigen alsnog een groot gedeelte van het gehele vermogen.

Het gereserveerde vermogen zal ertoe bijdragen dat er een type buffer beschikbaar is die kan worden ingezet bij onvoorziene omstandigheden; en/of om ervoor te zorgen dat de maandelijkse pensioen-betalingen tot op zekere hoogte stabiel en niet extreem volatiel zijn. Waarschijnlijk is dat hoe hoger het afgezonderde percentage, hoe groter de mate van stabiliteit is voor de pensioenfonds-deelnemers ten opzichte van pensioenuitkeringen.

De grootte van de solidariteitsreserve heeft echter directe invloed op de startkapitaalpositie van de deelnemers. Er wordt verwacht dat de verschillende variabelen zorgvuldig door de pensioenfondsen worden meegewogen bij het bepalen van de grootte van de solidariteitsreserve.

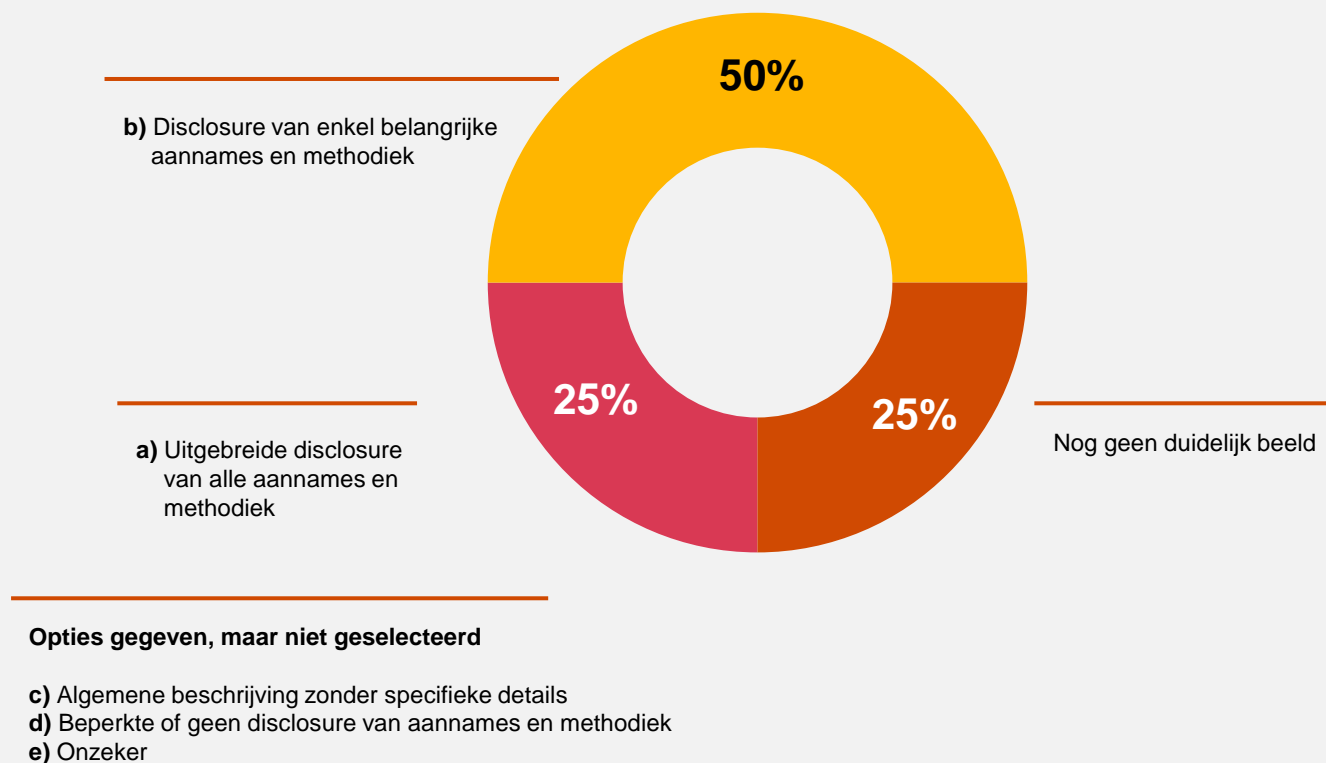
Er moeten specifieke toelichtingen worden gegeven met betrekking tot de solidariteitsreserve om transparante informatie te verstrekken aan belanghebbenden (inclusief deelnemers).

Het feit dat slechts twee van de vier respondenten hebben geantwoord, impliceert dat ze ofwel geen mening hadden, ofwel onzeker waren over het te verwachten percentage.

Onderzoeksresultaten Deel A – V. Opstellen van de jaarrekening/financiële overzichten voor pensioenfondsen

Q17 - Indien uw organisatie verantwoordelijk is voor het opstellen van de jaarrekening/financiële overzichten van pensioenfondsen, hoe gedetailleerd is het plan van uw organisatie met betrekking tot de disclosure van de meest belangrijke aannames en methodiek die gebruikt is bij het herberekenen van de passiva, inclusief individuele deelnemersaanspraken, afkomstig uit Wtp implementatie?

(Selecteer één)

PwC-toelichting

Uit de antwoorden valt af te leiden dat er een verschil is tussen de organisaties betreft de mate van detail en transparantie bij 'disclosure' van aannames en methodologie met betrekking tot het herberekenen van passiva in de jaarrekeningen van pensioenfondsen.

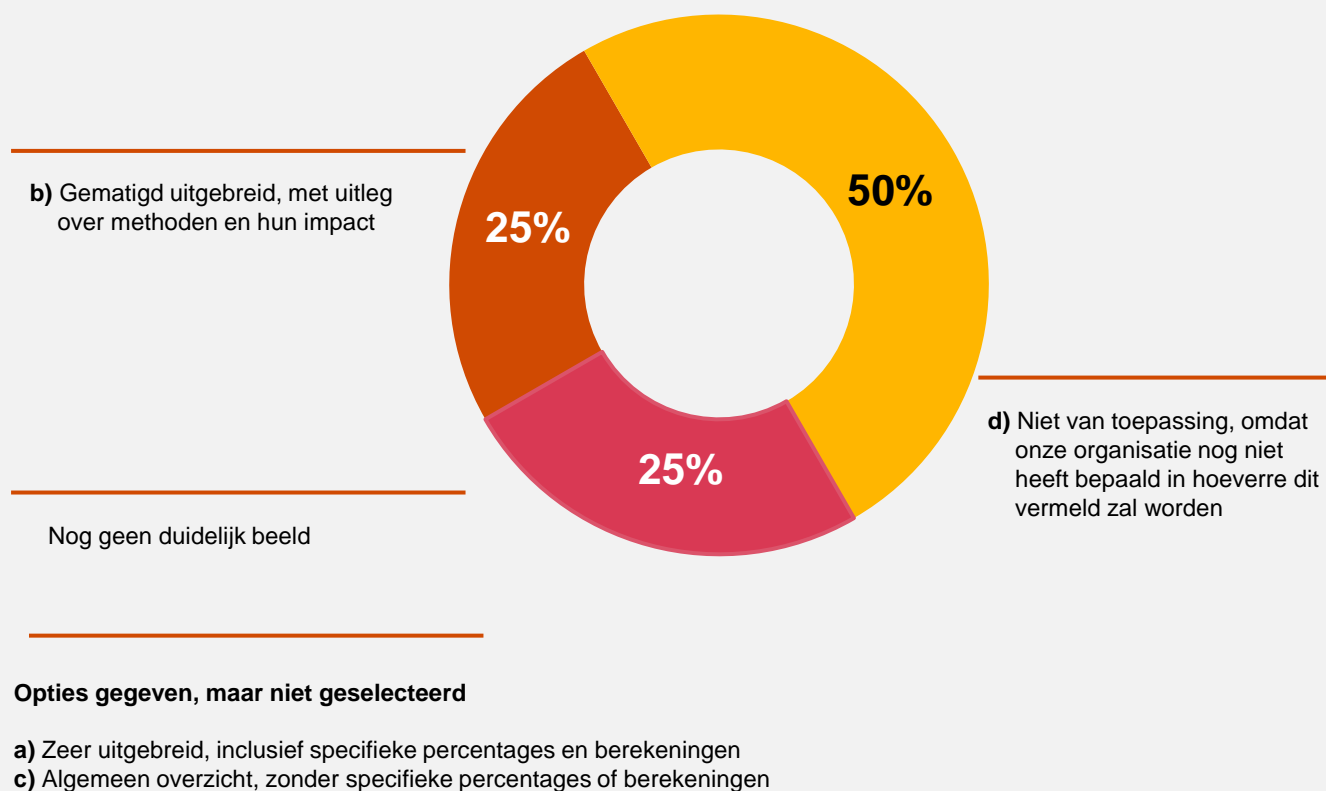
Vijftig procent van de respondenten concentreert zich op het verstrekken van belangrijke informatie zonder belanghebbenden te overweldigen met verregaande details. Deze aanpak zou een balans kunnen vinden tussen transparantie en praktische overwegingen.

Één organisatie streeft ernaar uitgebreide 'disclosure' te verstrekken, wat lijkt te duiden op een streven naar transparantie. De andere organisatie is niet zeker over de aanpak. Deze onzekerheid kan voortkomen uit verschillende factoren, zoals complexiteit of begrip over de potentiële impact van 'disclosure' op belanghebbenden.

Onderzoeksresultaten Deel A – V. Opstellen van de jaarrekening/financiële overzichten voor pensioenfondsen

Q18 - Indien uw organisatie verantwoordelijk is voor het opstellen van de jaarrekening/financiële overzichten van pensioenfondsen, in hoeverre zal uw organisatie het effect van de nieuwe regelgeving op de balans (inclusief het eigen vermogen) en winst- en verliesrekening openbaar maken in vergelijking tot de vorige wetgeving?

(Selecteer één)

PwC-toelichting

De helft van de respondenten geeft aan nog onbeslist te zijn betreft dit onderwerp en één respondent heeft geen antwoord gegeven, wat wijst op onzekerheid of een gebrek aan duidelijkheid bij de ondervraagde organisaties. Dit impliceert de noodzaak voor nader onderzoek over de 'readiness' van organisaties en suggereert dat zij worstelen met de impact van de Wtp.

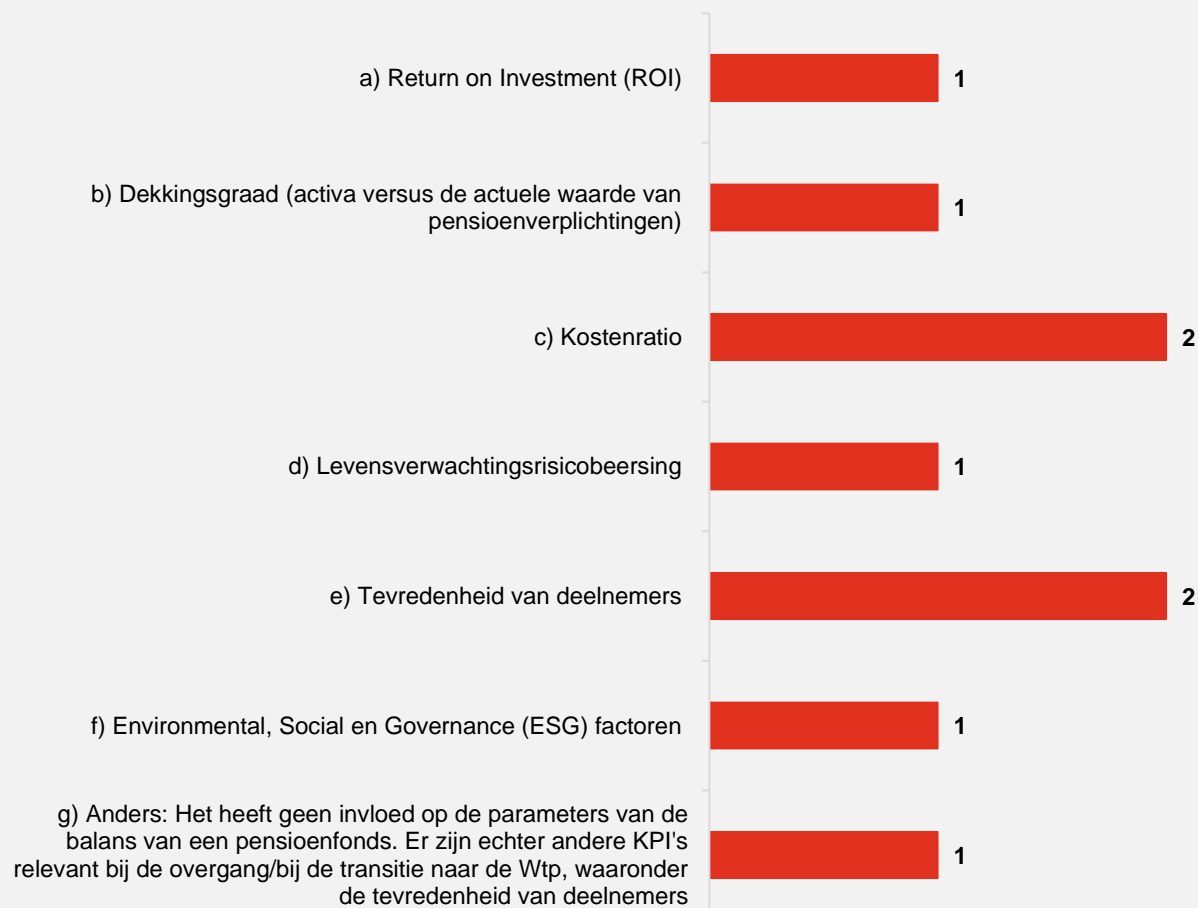
Gebaseerd op de ontvangen feedback is geen van de organisaties van plan de effecten van de nieuwe regelgeving zeer gedetailleerd op te nemen op de balans en winst- en verliesrekening.

Over het geheel genomen lijken de onderzoeksresultaten te suggereren dat organisaties zich in verschillende stadia van 'readiness' bevinden en de implicaties van de recente wetwijzigingen op hun financiële rapporten mogelijk nog niet volledig hebben behandeld.

Onderzoeksresultaten Deel A – VI. Impact op Key Performance Indicators (KPI's)

Q19 - Met de introductie van Wtp, wat zijn de belangrijkste overwegingen in het vormen van KPI's?

(Selecteer alle toepasselijke antwoorden)

PwC-toelichting

De uiteenlopende reacties op wat de belangrijkste overwegingen zijn bij het vormen van KPI's toont de uiteenlopende perspectieven in de sector. Dit laat ook de complexiteit van het beoordelen van prestaties van pensioenfonds zien.

Om dit aan te pakken is regelmatig overleg met belanghebbenden van cruciaal belang om de veranderende verwachtingen te begrijpen en KPI's dienovereenkomstig aan te passen. Deze inzichten zouden richting moeten geven aan de ontwikkeling van KPI-frameworks die aansluiten bij de verwachtingen van belanghebbenden.

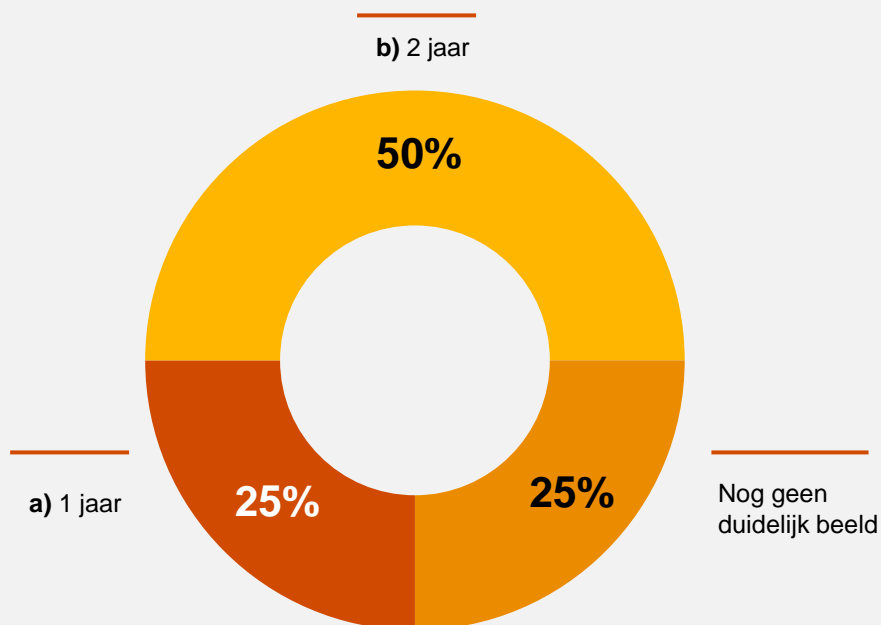
Met name de tevredenheid van deelnemers en de kostenratio komen naar voren als eventueel belangrijke KPI's. Deze nadruk op tevredenheid kan voortkomen uit de erkenning dat klantgerichte dienstverlening (zowel richting het pensioenfonds als de deelnemers) en fondsprestaties positief bijdragen aan algeheel succes.

De fondsdeelnemers zullen zich meer bewust worden van hun pensioenregeling en kunnen vragen om meer details. Bovendien zou het kunnen dat deelnemers de prestaties van de pensioenregeling beter volgen en meer aandacht besteden aan de uitvoering ervan. Dit kan weer leiden tot meer vragen en/of klachten.

Onderzoeksresultaten Deel A – VII. Impact op de organisatie

Q20 - Hoe lang na het invaren van het laatste fonds zal Wtp-implementatie stabiliseren en behandeld worden als 'business as usual' binnen de organisatie?

(Selecteer één)

Opties gegeven, maar niet geselecteerd

c) 3 jaar

d) Nog geen voldoende duidelijkheid

PwC-toelichting

Onderzoekresultaten geven uiteenlopende verwachtingen weer. De stabilisatietijdslijn kan afhangen van organisatorische factoren en de complexiteit van het aanpassen aan de Wtp.

De keuze van de respondenten voor één tot twee jaar zou kunnen voortkomen uit het feit dat organisaties uitdagingen ondervinden bij het omgaan met complexiteiten.

Het is onze verwachting dat het enige tijd zal duren voordat de Wtp-vereisten volledig ingebed zijn in de organisatie, gezien de complexiteit van Wtp.

Soortgelijke trends worden waargenomen bij andere grote implementatieprojecten, zoals de implementatie van de nieuwe standaard voor verzekeringscontracten (IFRS 17) voor verzekeraars.

Bovendien kunnen er 'terugwerkende kracht mutaties' (TWK) optreden of verder aanpassingen aan de wet en/of lagere regelgeving door voortschrijdend inzicht, waardoor ingewikkelde aanpassingen nodig zijn. Dit zou weer impact kunnen hebben op de timing van het bereiken van een 'business-as-usual'-situatie.

Het vergt zorgvuldige planning en wendbaarheid om ervoor te zorgen dat organisaties zo snel mogelijk overgaan naar een 'business-as-usual'-situatie. Eén respondent heeft ervoor gekozen deze vraag niet te beantwoorden.

Onderzoeksresultaten Deel A – VII. Impact op de organisatie

Q21 - Heeft u rekening gehouden met de mogelijke impact van de toenemende rapportagecomplexiteit van de Wtp op de DORA-rapportagevereisten?

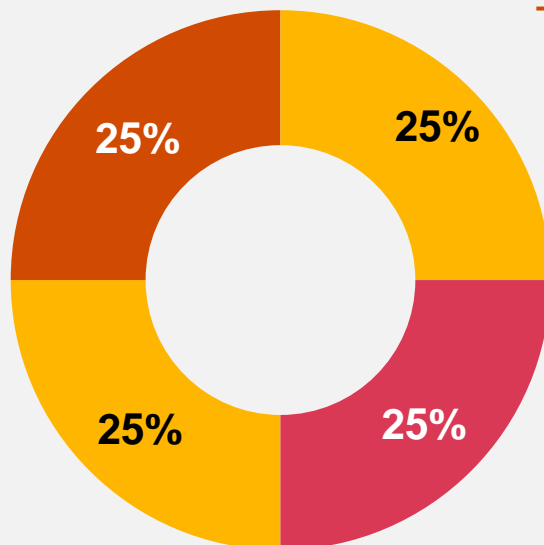
(Selecteer één)

a) Ja, we hebben de impact grondig beoordeeld en verwachten hier voldoende op te kunnen reageren

d) Anders: Ja, we hebben hier naar gekeken, maar de analyses moeten nog vervolgd worden

Opties gegeven, maar niet geselecteerd

b) Ja, maar we verwachten dat het moeilijk zal zijn om DORA-rapportage met de Wtp te combineren

c) Nee, we hebben de impact nog niet overwogen

Nog geen duidelijk beeld

PwC-toelichting

De Wtp dwingt PUO's om hun technologische systeem, inclusief outsourcingcomponenten, verder te moderniseren, waarna de volledige pensioenwaardeketen toeneemt. Vanuit een fonds bezien wordt de waardeketen dus complexer naarmate de technologie evolueert en nieuwe leveranciers worden toegevoegd. DORA legt aanzienlijk hogere verantwoordelijkheden en aansprakelijkheden bij het fondsbestuur, en in combinatie met de Wtp-transitie vergt dit extra zorg.

Bovendien introduceert DORA nieuwe eisen voor 'disclosures' in de financiële sector. Deze vereisten zijn bedoeld om de transparantie te vergroten en belanghebbenden te voorzien van relevante informatie over de digitale operationele veerkracht van financiële entiteiten.

Één respondent gaf een mate van bereidheid aan om voldoende te kunnen reageren op de toenemende rapportagecomplexiteit door Wtp- en DORA-rapportagevereisten.

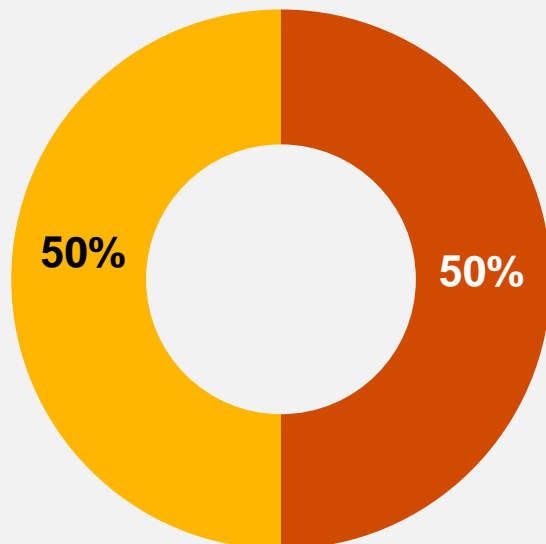
Organisaties moeten hun strategieën aanpassen om Wtp- en DORA-rapportagevereisten op elkaar af te stemmen en te integreren en zo aan beide te voldoen. Dit kan inspanningen omvatten om de implicaties te begrijpen en een analyse uit te voeren.

Onderzoeksresultaten Deel A – VII. Impact op de organisatie

Q22 - Heeft u rekening gehouden met de mogelijke aanpassing van de aansprakelijkheidsverzekering van de PUO en/of aanpassing van contracten met suppliers (wellicht: derden) en met name aansprakelijkheidsclausules, als gevolg van de Wtp?

(Selecteer één)

b) Ja, we zijn momenteel bezig met het evalueren van de mogelijke aanpassingen

c) Nee, we hebben nog geen rekening gehouden met deze mogelijke aanpassingen

Opties gegeven, maar niet geselecteerd

- a) Ja, we hebben de mogelijke aanpassingen al doorgevoerd
- d) Anders (gelieve nader te specificeren)

PwC-toelichting

Uit de reacties blijkt dat op dit moment geen enkele respondent wijzigingen heeft doorgevoerd met betrekking tot de aanpassing van de aansprakelijkheidsverzekeringen en contracten met leveranciers van de PUO naar aanleiding van de Wtp. Hier is nog wat tijd voor.

Wij zijn echter van mening dat hier aandacht aan moet worden besteed, omdat:

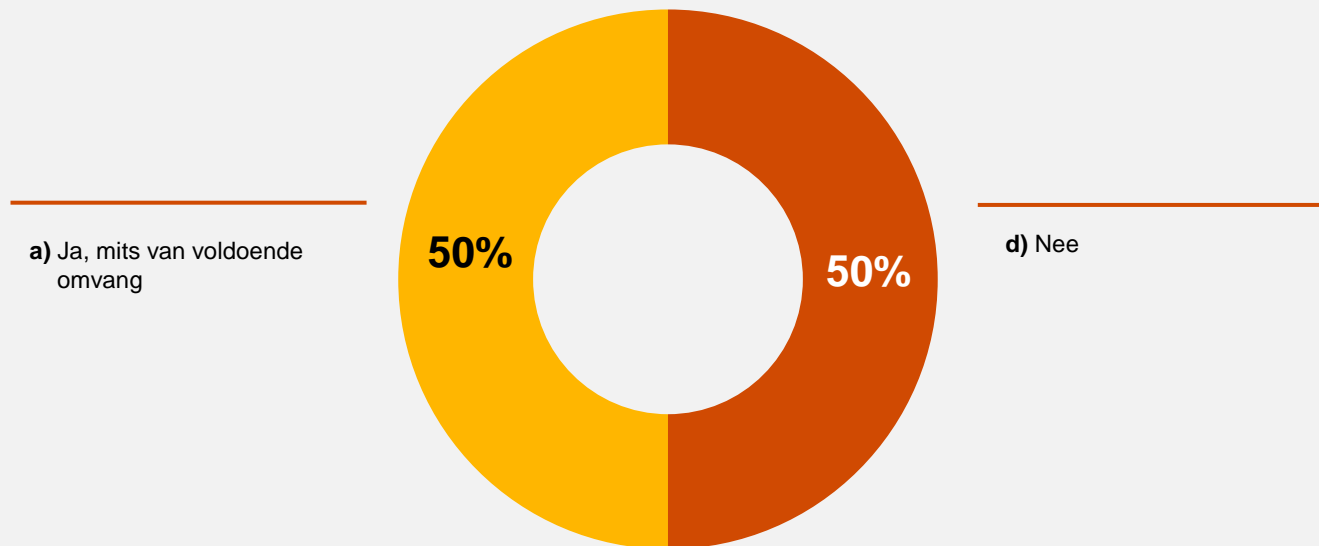
- deelnemers toegang zullen hebben tot meer (gedetailleerde) informatie, wat mogelijk kan leiden tot compensatie of claims. Bijvoorbeeld wanneer beleggingsinstructies niet onmiddellijk werden opgevolgd, mogelijk als gevolg van systeemuitval, waardoor deelnemers geld verliezen.
- het enige tijd kan duren voordat de nodige aanpassingen zijn doorgevoerd. Leveranciers zullen bijvoorbeeld voldoende tijd moeten hebben om hun eigen verzekeringspolissen te wijzigen. Bovendien kan het een tijdrovend proces zijn om overeenstemming te bereiken over nieuwe algemene voorwaarden. De kostenimplicaties, bijvoorbeeld de impact op licentiekosten, moeten worden beoordeeld.

PUO's zullen ervoor moeten zorgen dat hun aansprakelijkheidsverzekering de relevante risico's dekt en dat contracten met leveranciers op tijd opnieuw worden onderhandeld. Als dit wordt nagelaten, kan het financiële gevolgen hebben.

Onderzoeksresultaten Deel A – VII. Impact op de organisatie

Q23 - Is de PUO van plan om nieuwe fondsen als klant te werven gedurende de lopende migratie?

(Selecteer één)

a) Ja, mits van voldoende omvang

d) Nee

Opties gegeven, maar niet geselecteerd

- b) Ja, in elke vorm
- c) Ja, maar alleen als het fonds ter overname voldoet of zich aanpast aan standaarden en beperkingen van de PUO
- e) Onzeker

PwC-toelichting

De helft van de respondenten geeft aan open te staan voor het werven van nieuwe fondsen als PUO-klant, naargelang hun grootte, terwijl de andere helft geen plannen heeft dit te doen. PUO's zullen waarschijnlijk alleen overwegen nieuwe fondsklanten over te nemen als de financiële voordelen opwegen tegen de verhoogde druk die ontstaat door niet alleen te maken te krijgen met de Wtp-implementatie, maar ook met nieuwe uitdagingen die de overname(s) met zich mee zal brengen.

De respondenten die wel openstaan voor het werven van nieuwe fondsen hanteren een selectieve aanpak.

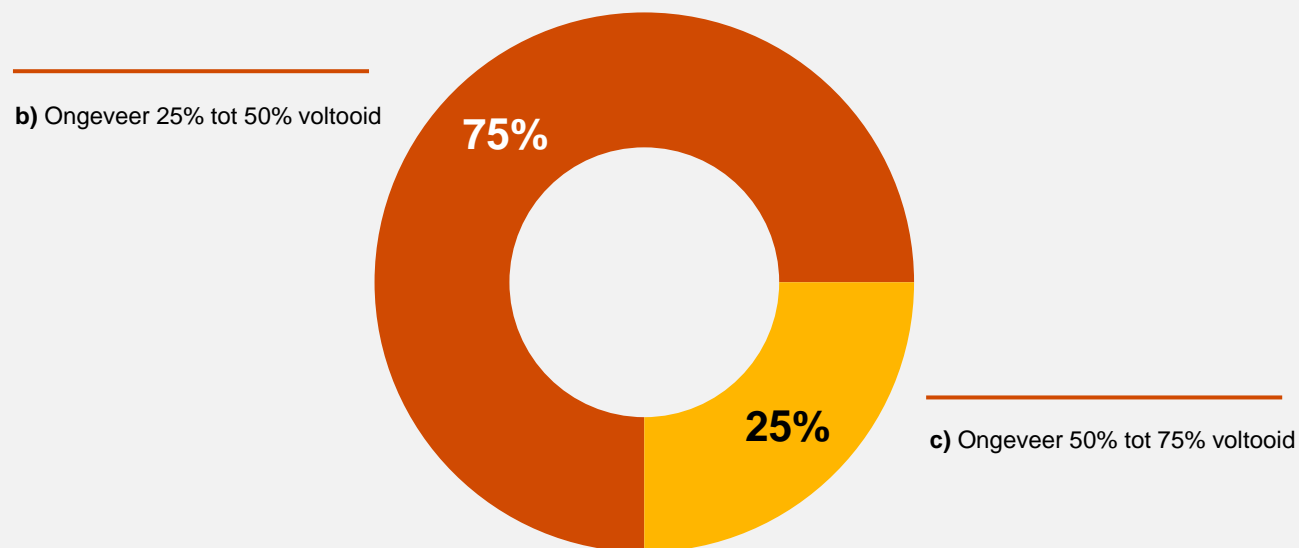
De respondenten die niet openstaan voor het werven van nieuwe fondsen zijn waarschijnlijk bezorgd of de organisatie in staat zal zijn om te gaan met de implementatie van de Wtp en de uitdagingen die nieuwe overnames met zich mee zullen brengen. Overnames zouden mogelijk te belastend zijn voor de beperkte middelen (waaronder de capaciteit van het personeel).

Met de grotere transparantie die de Wtp zal introduceren, is een 'run-to-the-bottom' op de PUO-kosten per polis een waarschijnlijk scenario. Daarom zouden potentiële overnames hoog op de agenda van PUO's moeten staan. Dit omdat overnames nodig kunnen zijn om de winst stabiel te houden (door het volume te vergroten). Zie ook vraag 5.

Onderzoeksresultaten Deel B – VIII. "Readiness"

Q24 - Hoe ver is de organisatie momenteel in het algehele traject van het implementeren van de effecten van de Wtp (uitgedrukt als percentage van de totale manuren wat reeds voltooid is)?

(Selecteer één)

Opties gegeven, maar niet geselecteerd

- a) Ongeveer 0% tot 25% voltooid
- d) Ongeveer 75% tot 100% voltooid

PwC-toelichting

De meerderheid van de respondenten heeft aangegeven dat zij voor ongeveer 25 tot vijftig procent voltooid zijn met het implementeren van de effecten van de Wtp.

Dit is in lijn met verwachtingen uit de sector aangezien de meeste pensioenfondsbeheerders zich in de eerste fase van de datavoorbereiding voor de 'Agreed Upon Procedures' (AUP) inzake datakwaliteit bevinden.

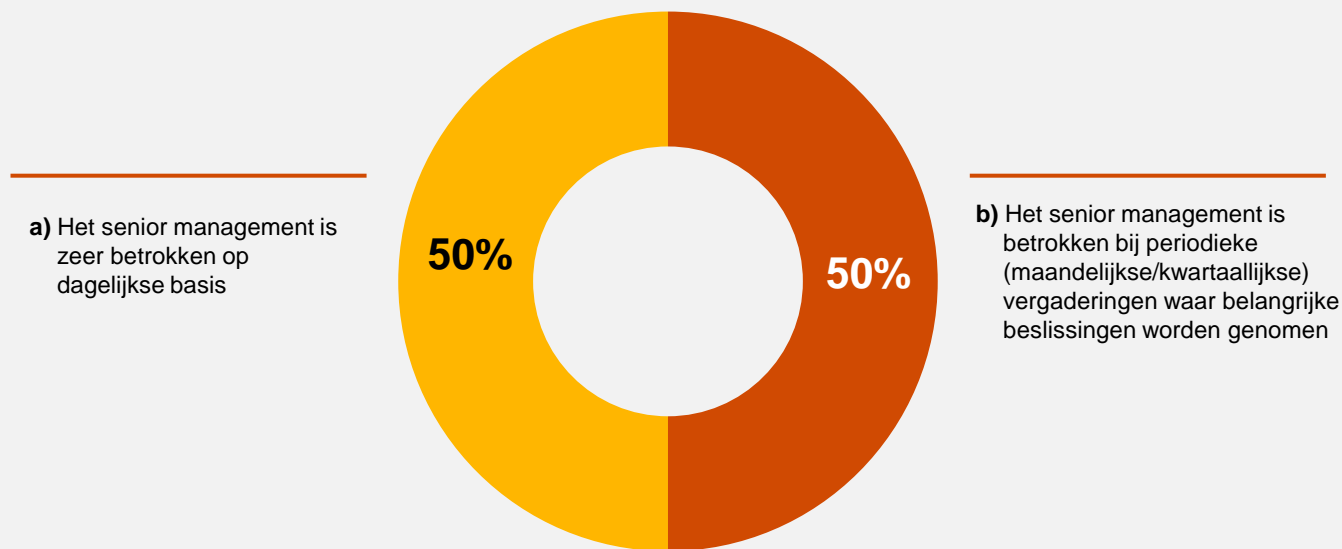
Zodra deze fase is afgerond zal het volgende aandachtsgebied zijn de voorbereiding op het invaren (indien van toepassing); het uitvoeren van testberekeningen ter voorbereiding op het invaarmoment; de overgang naar de nieuwe Wtp-eisen (als onderdeel van invaren), in gesprek gaan met de externe auditor, etc.

Een programma ontworpen rondom auditgereedheid zal helpen met de volgende fase van het transitieplan. Dit zal de voorbereiding van zaken omvatten zoals:

- Het ontwerpen/bijwerken van het interne controleraamwerk
- Het documenteren van een testplan evenals de resultaten daarvan
- Belangrijke reconciliaties van cijfers op het moment van invaren
- Het bijwerken van financiële rapportagestructuren zoals het grootboek en keuzes in boekhoudbeleid

Onderzoeksresultaten Deel B – VIII. "Readiness"

Q25 - Wat is de huidige mate van betrokkenheid van het senior management, inclusief functies zoals de CFO, Hoofd Rapportage en andere topfunctionarissen, bij het implementatieprogramma van de Wtp?
(Selecteer één)

a) Het senior management is zeer betrokken op dagelijkse basis

b) Het senior management is betrokken bij periodieke (maandelijkse/kwartaalijkse) vergaderingen waar belangrijke beslissingen worden genomen

Opties gegeven, maar niet geselecteerd

- c) Het senior management wordt geïnformeerd over de beslissingen die het projectteam neemt en zal contact opnemen indien dat nodig is
- d) Het senior management is niet betrokken en wordt ook niet verwacht actief betrokken te zijn in de nabije toekomst

PwC-toelichting

De onderzoekresultaten benadrukken een actieve en gevarieerde betrokkenheid van het senior management bij het Wtp-implementatieprogramma, hetgeen hun kritieke rol in besluitvormingsprocessen benadrukt.

Dagelijkse betrokkenheid (optie a) suggereert een continue en praktische aanpak, wat efficiënte besluitvorming bevordert. Periodieke vergaderingen (optie b) zorgen er ook voor dat belangrijke beslissingen worden genomen met inbreng van het senior management op cruciale momenten. Deze diversiteit kan worden beïnvloed door organisatiestructuren, projectcomplexiteit of strategische prioriteiten.

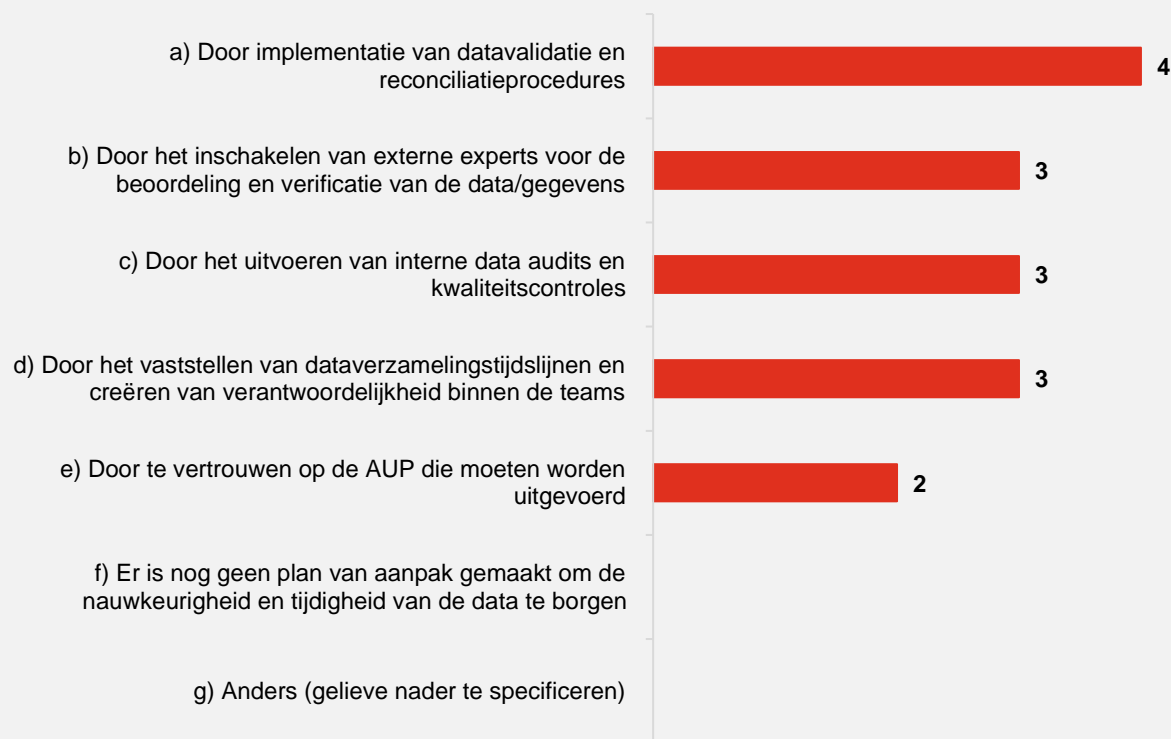
Over het algemeen is er onder de respondenten de verwachting dat het senior management een actieve rol speelt in het Wtp-implementatieprogramma.

Gezien de wens voor een volledige transformatie van de financiële functie (zoals aangegeven in vraag 2), is het interessant om op te merken dat de huidige betrokkenheid van het senior management niet hoger is (dat wil zeggen dat niet meer respondenten "optie a" hebben gekozen). Daarom lijkt er een discrepantie te zijn tussen de eigen visie van PUO en de manier waarop zij handelen.

Onderzoeksresultaten Deel B – IX. Data / Agreed Upon Procedures (AUP)

Q26 - Op welke manier(en) wilt uw organisatie de nauwkeurigheid en tijdigheid van de datacollectie voor de Wtp transitie garanderen?

(Selecteer alle toepasselijke antwoorden)

PwC-toelichting

Organisaties willen de nauwkeurigheid en tijdigheid van de datacollectie voor de Wtp-transitie garanderen door:

- het implementeren van procedures voor datavalidatie en -reconciliatie;
- het inschakelen van externe experts;
- het uitvoeren van interne audits en kwaliteitscontroles;
- het vaststellen van tijdslijnen voor dataverzameling en verantwoordelijkheden; en
- te vertrouwen op het AUP-proces inzake datakwaliteit.

Deze actieplannen duiden op een proactieve benadering om de nauwkeurigheid en tijdigheid van datacollectie te waarborgen.

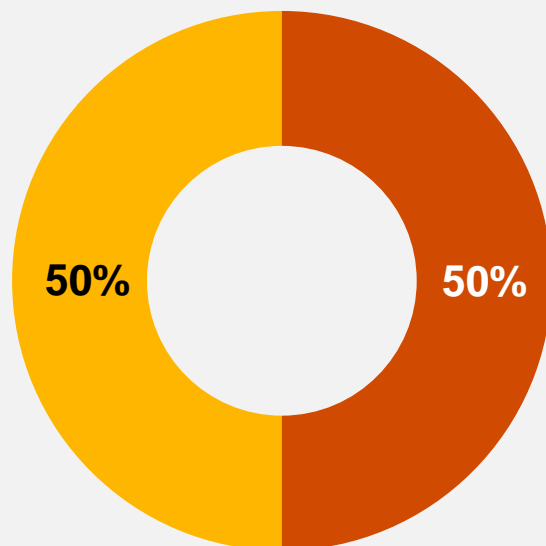
Het is belangrijk om in gedachten te houden dat ongeacht de gevolgde aanpak door de organisatie, deze gedetailleerd gedocumenteerd moet worden, aangezien dit de basis zal vormen voor auditbewijs tijdens de periode waarin assurance moet worden verstrekt op het invaarmoment.

Verder vereist de 'Financial Institutions Dealing in Acquisition or Disposal of Assets' (FIDA) dat organisaties duidelijke en nauwkeurige informatie aan klanten verstrekken met betrekking tot de verwerving of afstoting van activa. Dit ondersteunt tevens het belang van accurate data elementen.

Onderzoeksresultaten Deel B – IX. Data / Agreed Upon Procedures (AUP)

Q27 - Indien dataverzamelings- en dataschoningswerkzaamheden moeten worden uitgevoerd en deze nog niet voltooid zijn, hoeveel extra tijd is er nodig om de benodigde data te verzamelen en op te schonen?

(Selecteer één)

b) De organisatie heeft nog zes maanden tot een jaar nodig om de benodigde dataverzamelings- en dataschoningswerkzaamheden voor de Wtp-implementatie uit te voeren

c) De organisatie heeft nog meer dan een jaar nodig om de benodigde dataverzamelings- en dataschoningswerkzaamheden voor de Wtp-implementatie uit te voeren

Opties gegeven, maar niet geselecteerd

- a)** De organisatie heeft maximaal drie maanden nodig om de benodigde dataverzamelings- en dataschoningswerkzaamheden voor de Wtp-implementatie uit te voeren
- d)** Nog geen voldoende duidelijkheid
- e)** Niet van toepassing, de organisatie heeft de dataverzamelings- en dataschoningswerkzaamheden al afgerond

PwC-toelichting

De meerderheid van de respondenten verwacht dat de organisatie extra tijd nodig heeft, variërend van zes maanden tot meer dan een jaar, om de dataverzameling en -schooning voor de Wtp-implementatie te voltooien. Dit suggereert een tijdrovend en complex proces om de benodigde data te verzamelen en voor te bereiden.

Bovendien zijn de data mogelijk momenteel niet van het vereiste kwaliteitsniveau, met specifieke procedures die uitgevoerd moeten worden.

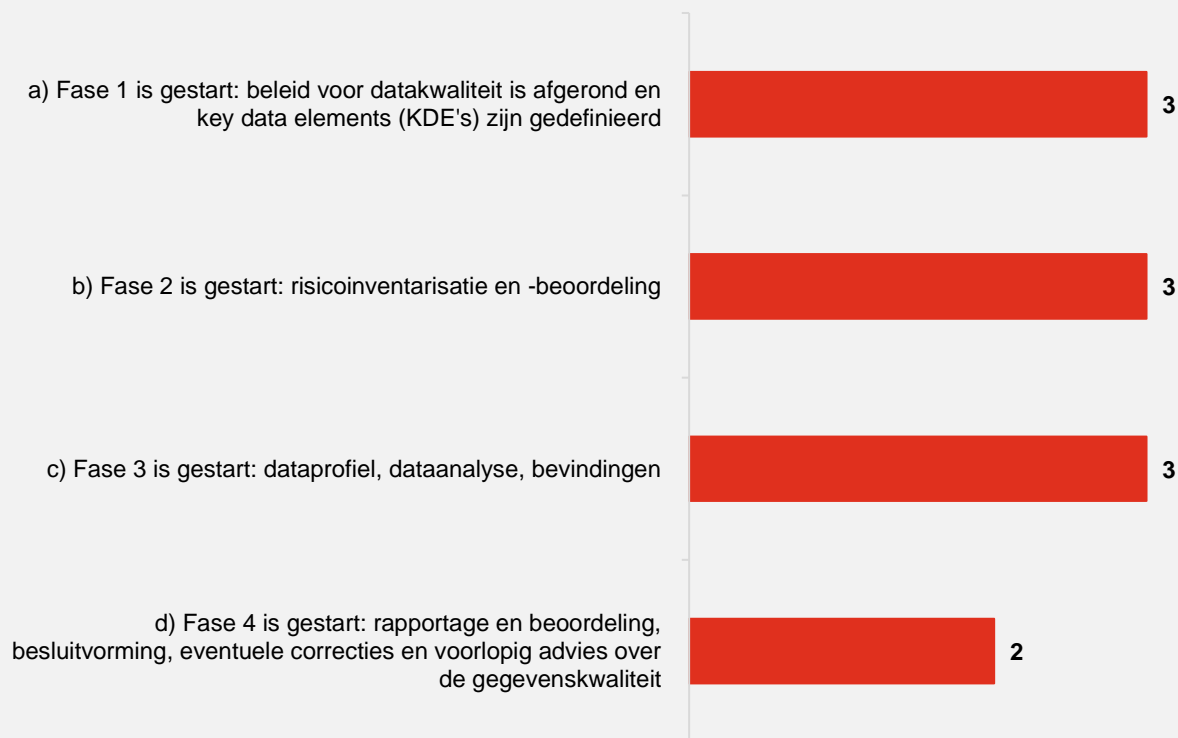
Dataverzameling en -schooning voor de Wtp-implementatie vereisen zorgvuldige planning, expertise en aandacht om de datakwaliteit te waarborgen.

Alle aspecten van de Wtp-implementatie moeten ongeveer negen maanden voor de daadwerkelijke migratiedata ingebed en klaar zijn (vanwege de beoordelingen die door de relevante belanghebbenden moeten worden uitgevoerd). Daarom wordt verwacht dat alle relevant data-elementen negen maanden voor het invaarmoment geschoond en in zijn totaliteit beschikbaar zijn (voor pensioenfondsen die per 2025 zullen invaren, zou dit betekenen dat alle data-elementen tegen Q2 2024 geschoond en voltooid moeten zijn).

Onderzoeksresultaten Deel B – IX. Data / Agreed Upon Procedures (AUP)

Q28 - Hoe ver zijn de voorbereidingen van uw organisatie inzake het implementatieplan en de bijbehorende verplichte AUP die daaraan vooraf gaat?

(Selecteer alle toepasselijke antwoorden)

PwC-toelichting

De gegeven antwoorden geven aan dat de meeste respondenten bezig zijn met het uitvoeren van de procedures (fase 1 tot en met fase 4) die vereist zijn als onderdeel van de AUP inzake datakwaliteit.

Bij het afronden van dit deel van de Wtp-implementatie, zou het management moeten beginnen met nadenken over hoe de verrichte werkzaamheden kunnen worden benut voor berekeningen op het invaarmoment. Indien de onderliggende data als nauwkeurig kan worden beschouwd, zal er een zekere mate van vertrouwen bestaan dat de berekeningen op het invaarmoment correct zullen worden uitgevoerd.

Het zal gunstig zijn om ervoor te zorgen dat de voorbereiding van de data zo strikt mogelijk wordt uitgevoerd om toekomstige berekeningen te ondersteunen. Er moet echter een goede balans worden gevonden tussen de hoeveel tijd welke wordt besteed aan het voorbereiden en opschonen van de data, en hoe materieel de impact van ontbrekende of onjuiste datavelden kan zijn.

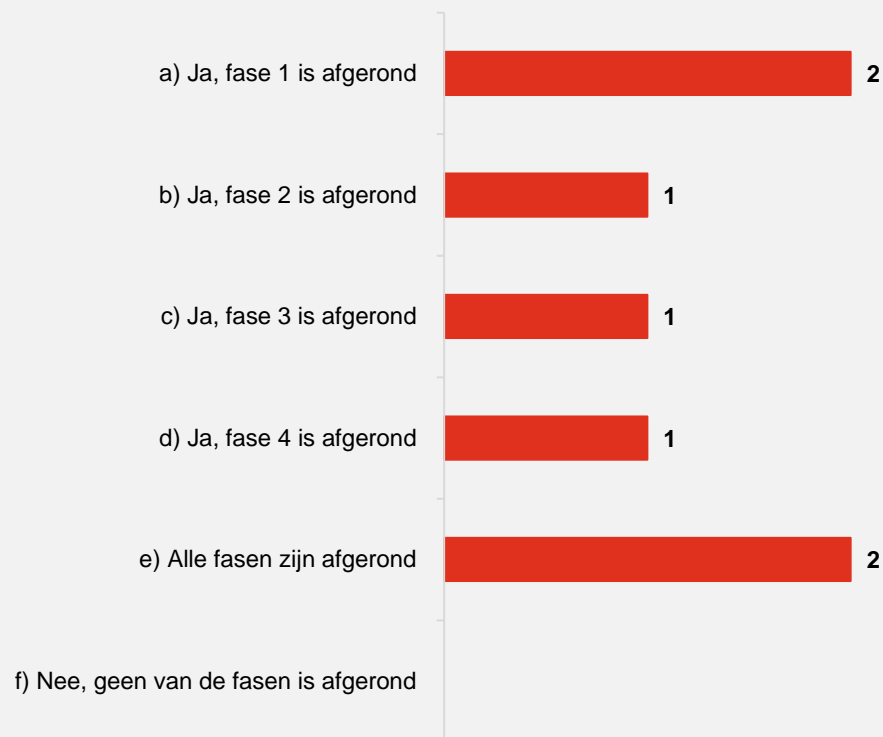
De resultaten van de uitgevoerde procedures tijdens de in de vraag genoemde fases dienen te worden gerapporteerd aan het fondsbestuur en aan de toezichthouder.

Bovendien vormt het de basis van de financiële rapportage.

Onderzoeksresultaten Deel B – IX. Data / Agreed Upon Procedures (AUP)

Q29 - Als vervolg op de vorige vraag, zijn één of meerdere fases ter voorbereiding op de AUP inzake datakwaliteit al afgerond?

(Selecteer alle toepasselijke antwoorden)

PwC-toelichting

De reacties van de respondenten geven aan dat zij zich in verschillende stadia bevinden van de afronding van de verschillende fases die beoordeeld zullen worden als onderdeel van de AUP inzake datakwaliteit.

Er wordt duidelijk vooruitgang geboekt door de PUO's. Deadlines voor het voltooien van procedures voor datakwaliteit variëren op basis van de gewenste invaardatum en de daarbij behorende planning voor aanlevering van benodigde documentatie bij DNB.

Zoals aangegeven in vraag 27, moeten alle aspecten van de Wtp-implementatie op tijd voor de daadwerkelijke migratiedatum ingebed en gereed zijn. Daarom wordt verwacht dat alle relevante data-elementen voor het invaarmoment geschoond en in zijn totaliteit beschikbaar zijn.

Zodra alle vier fases zijn voltooid, moet de focus verschuiven naar de voorbereiding op het invaren (indien van toepassing), het uitvoeren van testberekeningen ter voorbereiding op het invaren, en de transitie naar de nieuwe Wtp-vereisten.

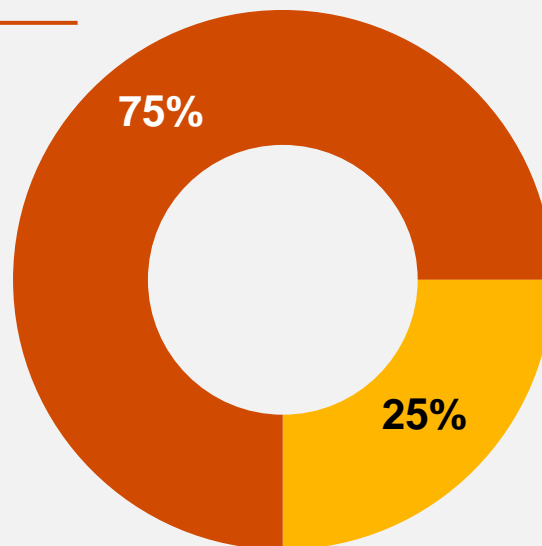
Van de externe accountants wordt verwacht dat zij intensief betrokken zijn bij dit proces en zij zullen, als onderdeel van hun controleprocedures, afgaan op de resultaten van de vier fases van de AUP inzake datakwaliteit.

Onderzoeksresultaten Deel B – IX. Data / Agreed Upon Procedures (AUP)

Q30 - Is de externe accountant / IT auditor al betrokken geweest bij het datakwaliteitsproces ter voorbereiding op de AUP?

(Selecteer één)

a) Ja, de externe accountant / IT-auditor is voldoende betrokken geweest bij de activiteiten die voortvloeien uit de verschillende fasen

b) Ja, de externe accountant / IT-auditor is betrokken geweest bij de activiteiten die voortvloeien uit de verschillende fasen, maar in (zeer) beperkte mate

Opties gegeven, maar niet geselecteerd

c) Nee, de externe accountant / IT-auditor is nog niet betrokken geweest bij de activiteiten die voortvloeien uit de verschillende fasen

PwC-toelichting

Alle respondenten geven aan dat de externe accountant/IT-auditor in zekere mate betrokken is geweest bij het datakwaliteitsproces, waarbij de meerderheid aangeeft dat er sprake is van voldoende betrokkenheid.

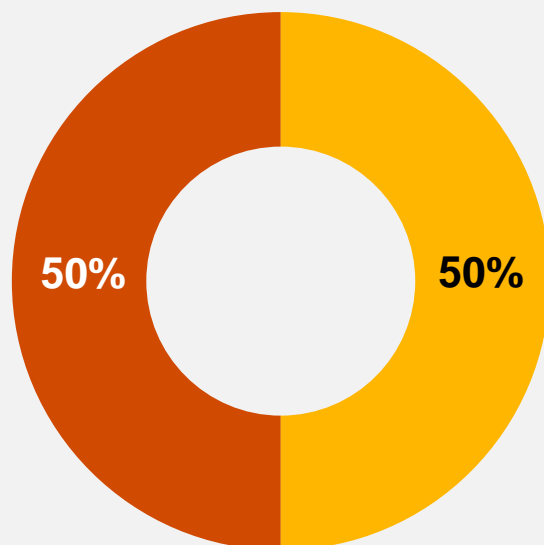
Dit is in lijn met onze verwachtingen, aangezien de Wtp een beoordeling en validatie van een externe deskundige van het datakwaliteitsproces vereist.

De betrokkenheid van externe deskundigen kan helpen bij het identificeren en aanpakken van eventuele problemen met de datakwaliteit, zodat de data die wordt gebruikt voor de implementatie van de Wtp nauwkeurig en betrouwbaar is. Deze betrokkenheid kan het vertrouwen van belanghebbenden in de resultaten versterken.

Onderzoeksresultaten Deel B – IX. Data / Agreed Upon Procedures (AUP)

Q31 - Ter voorbereiding op de AUP, zijn de planning en verwachte tijdslijnen van de transitie (inclusief de verwachte indiening van het implementatieplan) al gecommuniceerd en is de externe accountant / IT auditor hiermee akkoord gegaan?

(Selecteer één)

a) Ja, de planning en tijdslijnen zijn gecommuniceerd en de externe accountant / IT-auditor is hiermee akkoord gegaan

b) Deels, sommige aspecten van de planning en tijdslijnen zijn besproken met de externe accountant / IT-auditor

Opties gegeven, maar niet geselecteerd

- c)** Nee, de planning en tijdslijnen zijn nog niet besproken noch geaccordeerd door de externe accountant / IT-auditor
- d)** Niet van toepassing, omdat we nog geen externe accountant / IT-auditor hebben ingeschakeld voor de auditprocedures

PwC-toelichting

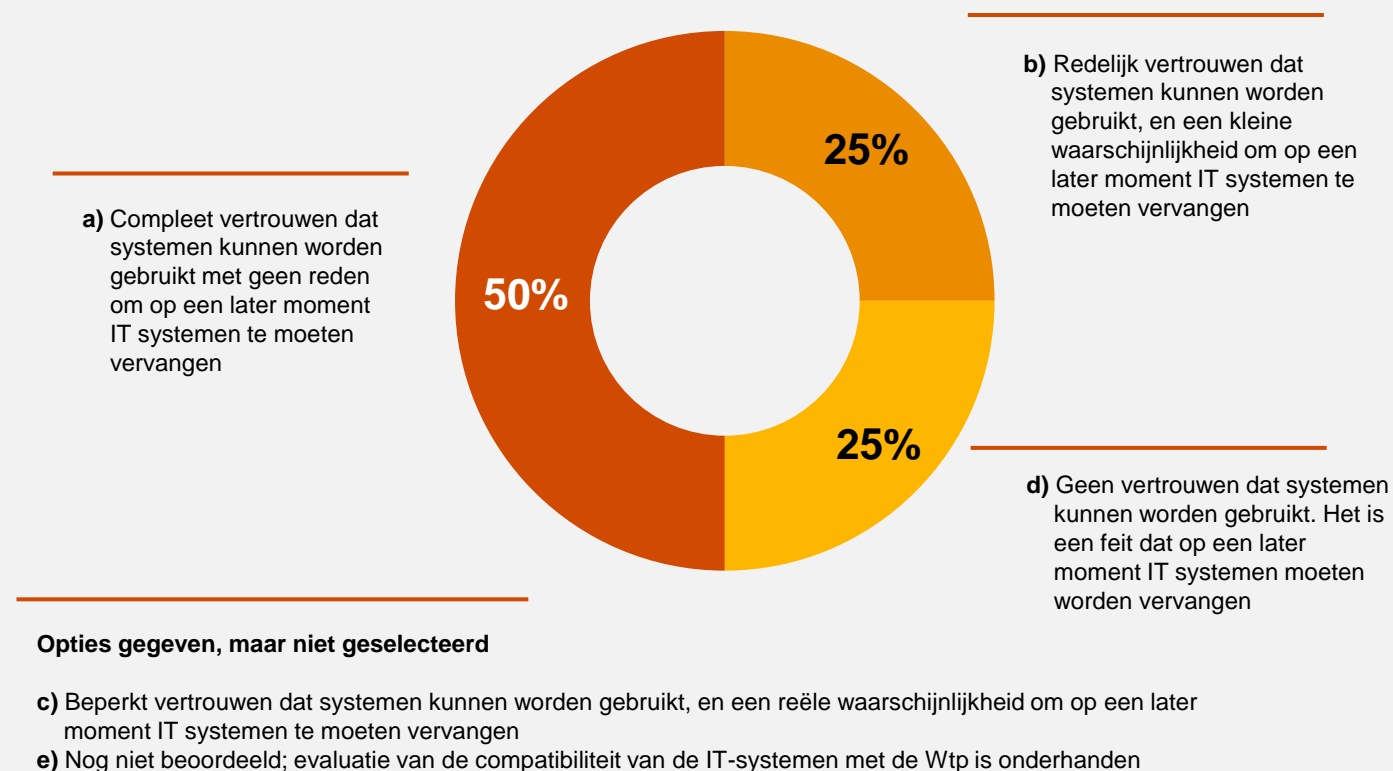
De resultaten van de onderzoek wijzen op een zichtbaar niveau van betrokkenheid en overeenstemming tussen organisaties en externe accountants/IT-auditors met betrekking tot de planning en tijdslijnen voor het uitvoeren van de AUP inzake datakwaliteit. Echter, voor de helft van de ondervraagde respondenten zijn op sommige aspecten van het planningsproces mogelijk verdere discussies en overeenkomsten nodig.

In lijn met de vorige vraag hebben alle ondervraagde organisaties reeds externe deskundigen betrokken of zijn van plan om deze te betrekken bij de auditprocedures. Dit suggereert dat de ondervraagde organisaties externe expertise inzetten om een succesvolle implementatie te kunnen waarborgen. Bovendien vereist de Wtp om externe accountants/IT-auditors te betrekken.

Onderzoeksresultaten Deel B – X. IT-systemen / automatisering

Q32 - Hoeveel vertrouwen heeft uw organisatie dat de bestaande IT systemen (en nog aan te schaffen nieuwe software) kunnen voorzien in de Wtp vereisten voor pensioenfondsen?

(Selecteer één)

PwC-toelichting

De mate waarin de ondervraagde organisaties vertrouwen hebben in het vermogen van hun bestaande IT systemen om te voldoen aan de Wtp-vereisten voor pensioenfondsen varieert. Terwijl de helft van de organisaties vertrouwen heeft in hun systemen, is één organisatie niet overtuigd en gelooft dat vervanging noodzakelijk is.

Het is ook vermeldingswaardig dat organisaties ten tijde van de onderzoek op enig niveau de compatibiliteit van hun IT systemen met de Wtp hebben beoordeeld.

Verder kan het nuttig zijn om te onderzoeken of de IT systemen die worden gebruikt voor processen zoals (niet)-financiële rapportages aan de nieuwe vereisten voldoen, of dat aanvullende wijzigingen nodig zijn.

Onderzoeksresultaten Deel B – X. IT-systemen / automatisering

Q33 - Waar verwacht u meer automatisering als gevolg van de Wtp?

(Selecteer alle toepasselijke antwoorden)

PwC-toelichting

Er is consensus over de gebieden waar meer automatisering wordt verwacht als gevolg van de Wtp.

Deze consensus geeft aan dat organisaties de potentiële voordelen herkennen die automatisering kan brengen op het gebied van efficiëntie, nauwkeurigheid en naleving van de wetgeving. Bovendien erkennen de respondenten de noodzaak van automatisering in kernprocessen welke direct invloed hebben op de deelnemers en het algehele management van pensioenfondsen.

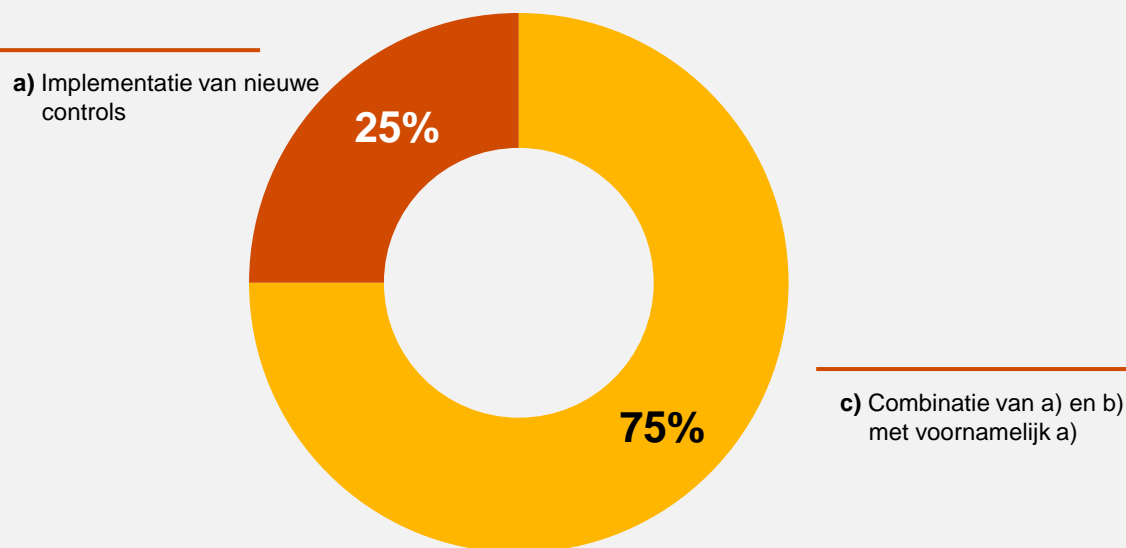
Geen van de respondenten gelooft dat verdere automatisering onnodig is. Hieruit kan worden geconcludeerd dat er een algemeen begrip is dat bestaande systemen mogelijk niet adequaat zijn uitgerust om aan de vereisten van de Wtp te voldoen. Deze erkenning impliceert dat organisaties de noodzaak onderkennen van verbetering en aanpassing om naleving van de wetgeving te waarborgen.

Over het algemeen duiden deze resultaten erop dat organisaties zich bewust zijn van de noodzaak van automatisering om aan de Wtp vereisten te kunnen voldoen en mogelijk bereid zijn te investeren in de noodzakelijke veranderingen om hun processen en systemen te verbeteren.

Onderzoeksresultaten Deel B – XI. Internal controls

Q34 - Welk plan heeft uw organisatie om internal controls met betrekking tot pensioenadministratie en rapportage te versterken in het licht van Wtp veranderingen?

(Selecteer één)

Opties gegeven, maar niet geselecteerd

- b) Verbetering van bestaande controls
- d) Combinatie van a) en b) met voornamelijk b)
- e) Geen aanzienlijke wijzigingen gepland

PwC-toelichting

De meerderheid van de organisaties erkent het belang van het implementeren van een combinatie van nieuwe controls en het aanpassen van bestaande controls om hun pensioenadministratie en rapportageprocessen te verbeteren. Dit wijst op een proactieve benadering om de interne controls te versterken.

Geen van de ondervraagde organisaties gelooft dat alleen het verbeteren van bestaande controls voldoende zal zijn om aan de vereisten van de Wtp te voldoen. Ze erkennen de noodzaak voor nieuwe controls of een combinatie van nieuwe en bestaande controls om effectief in te spelen op de veranderingen die de wetgeving met zich meebrengt.

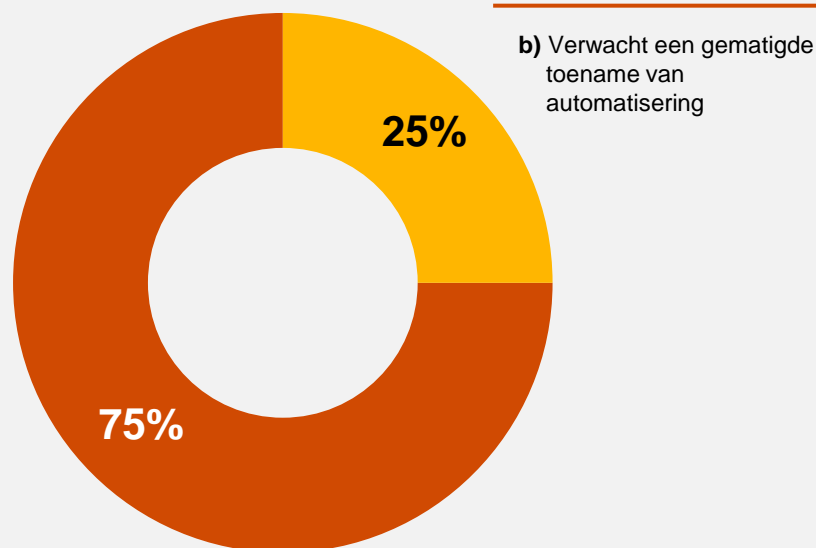
Veel Nederlandse pensioencontracten zijn al 'defined contribution' (DC)-contracten. De overgang van defined benefit (DB)- naar DC-contracten vereist meer dynamische en realtime processen en deze verschuiving vraagt om 'herijking' van bestaande controls.

Naast de borging van datakwaliteit middels de AUP, is het ook van belang om te beoordelen in hoeverre er wijzigingen benodigd zijn ten aanzien van overige data- en rapportage vereisten. Dit zal controls omvatten die betrekking hebben op de implementatie van veranderingen, alsmede controls welke relevant zijn voor de 'business-as-usual'-situatie.

Onderzoeksresultaten Deel B – XI. Internal controls

Q35 - Wat voor effect verwacht uw organisatie dat de Wtp transitie zal hebben op de huidige automatisering van controls en processen (mbt Wtp geraakte processen)?

(Selecteer één)

a) Verwacht een aanzienlijke toename van automatisering

b) Verwacht een gematigde toename van automatisering

Opties gegeven, maar niet geselecteerd

- c) Verwacht minimale veranderingen in automatisering
- d) Nog geen voldoende duidelijkheid

PwC-toelichting

De meerderheid van de organisaties erkent de noodzaak om controls en processen te automatiseren. Respondenten begrijpen de mogelijke impact op de bedrijfsvoering en de behoefte aan automatisering om de nieuwe vereisten effectief te implementeren.

De reacties met betrekking tot een verhoogd niveau van automatisering zijn in lijn met onze verwachtingen gezien de complexiteit die de Wtp introduceert (bijvoorbeeld het berekenen en rapporteren van gegevens op een meer gedetailleerd niveau).

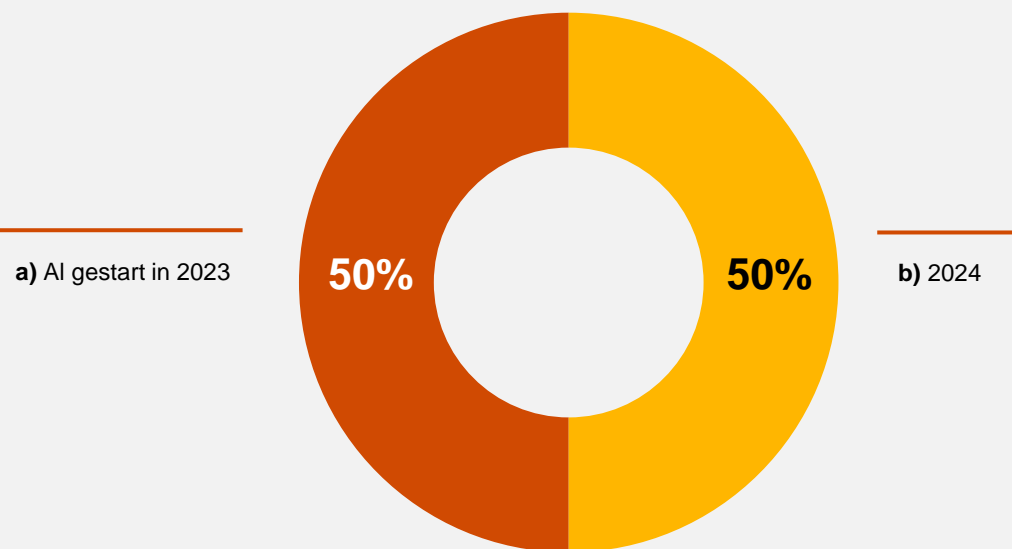
Bovendien stelt het omarmen van automatisering en digitalisering organisaties in staat om processen te stroomlijnen, te voldoen aan regelgeving en innovatie te stimuleren.

De verwachting van een aanzienlijke toename van automatisering bij organisaties onderschrijft dat er in de toekomst een verschuiving zal zijn naar meer technologie-, data-gedreven en gedigitaliseerde processen. Deze verwachting impliceert dat organisaties mogelijk moeten investeren in nieuwe technologieën of hun bestaande systemen moeten upgraden om te voldoen aan de automatiseringsvereisten van de Wtp.

Onderzoeksresultaten Deel B – XI. Internal controls

Q36 - Wanneer verwacht uw organisatie te starten met het testen van key controls die betrekking hebben op de Wtp?

(Selecteer één)

Opties gegeven, maar niet geselecteerd

- c) 2025
- d) 2026
- e) 2027
- f) Na 2027
- g) Nog geen voldoende duidelijkheid

PwC-toelichting

De gegeven antwoorden zijn in lijn met onze verwachtingen. De focus lag tot nu toe op het voltooien van de datavoorbereiding ten behoeve van de AUP inzake datakwaliteit.

Het is veelbelovend om te zien dat de respondenten overgaan tot het testen van key controls als onderdeel van de volgende fase van het Wtp-implementatieproject. Dit geeft aan dat de door transitie vereiste veranderingen geïmplementeerd zullen worden met controls die ontworpen zijn om de betrouwbaarheid van de cijfers te verhogen op het moment van invaren, en voor de daaropvolgende rapportageperiodes.

Een externe accountant zal de controls voor de testfase in overweging nemen, voorafgaand aan de transitiedatum, evenals de controls welke verwacht aanwezig te zijn in de 'business-as-usual'-situatie.

Onderzoeksresultaten Deel B – XI. Internal controls

Q37 - Hoe heeft uw organisatie gewaarborgd dat de internal audit functie voldoende / adequaat voorbereid is om de implementatie van de Wtp te ondersteunen, om betrouwbare assessments voor externe auditors te geven en om bij te dragen aan het herzien van relevante interne controls?

(Selecteer alle toepasselijke antwoorden)

PwC-toelichting

Het voorbereiden van de internal audit-functie, van de organisatie en/of het pensioenfonds, op de implementatie van Wtp is van cruciaal belang om ervoor te zorgen dat risico's die samenhangen met Wtp-naleving effectief worden beheerst en verminderd. Bovendien is het aftekenen door de externe auditor een belangrijke mijlpaal die leidt tot het invaren, die ervoor zorgt dat er vertrouwd kan worden op het werk dat door de internal audit-functie is uitgevoerd (voor zover beschikbaar).

Vanuit een governanceperspectief zal aftekening door de internal audit-functie waarschijnlijk ook vereist zijn.

De gezamenlijke reactie geeft aan dat de meeste respondenten hun internal audit-functies proactief hebben voorbereid op de implementatie van de Wtp. Één respondent meldde echter minimale betrokkenheid van interne audit, hetgeen wijst op een gevarieerd scala aan voorbereidingsstrategieën.

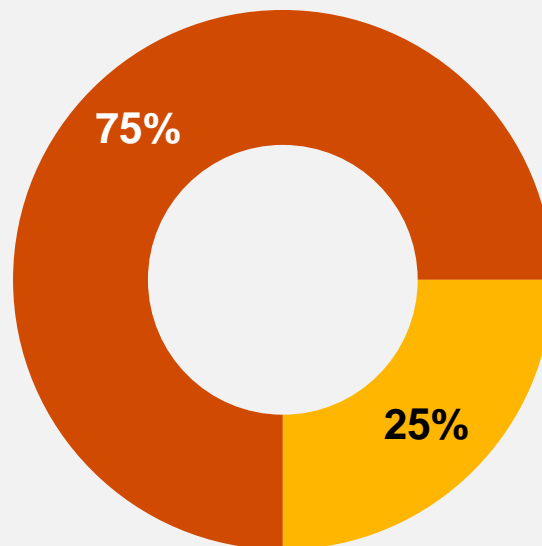
Het niet adequaat voorbereiden van de internal audit-functie op de implementatie van de Wtp kan het vermogen ondermijnen om activa te beschermen, financiële integriteit te handhaven en het vertrouwen van belanghebbenden te waarborgen.

Onderzoeksresultaten Deel B – XI. Internal controls

Q38 - In hoeverre is uw organisatie voorbereid op de audit met betrekking tot de Wtp?

(Selecteer één)

b) We hebben de nodige maatregelen geïdentificeerd en verwachten de informatie te delen die betrekking heeft op een audit met auditors, gebaseerd op onze beoordeling

c) Sommige stappen moeten worden genomen, hoewel de specifieke acties nog niet geïdentificeerd zijn

Opties gegeven, maar niet geselecteerd

- a) De auditvereisten maken momenteel al deel uit van het reguliere auditproces van onze organisatie
- d) Niet zeker over het niveau van voorbereiding op de audit

PwC-toelichting

Over het algemeen onderstrepen de reacties het belang van een proactieve en strategische planning voor het waarborgen van een adequate voorbereiding op de Wtp-gerelateerde auditvereisten.

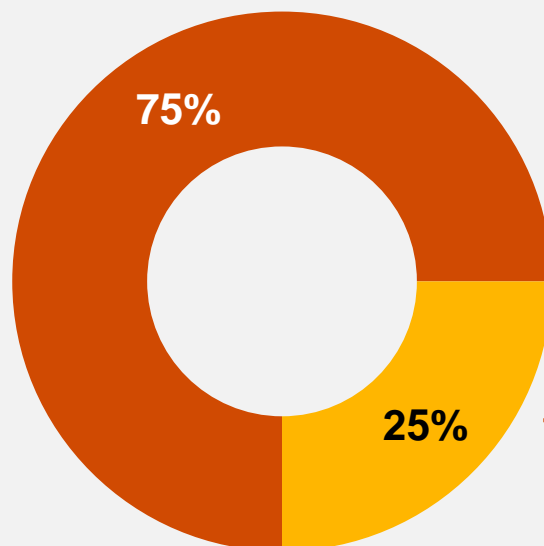
Daarentegen heeft één respondent aangegeven dat er nog enkele stappen moeten worden gezet, waarbij de specifieke acties niet zijn geïdentificeerd, wat een verschil in de mate van voorbereiding toont. Dit zou een potentiële zwakke plek kunnen zijn voor sommige organisaties die nog niet zo ver gevorderd zijn in hun voorbereidingen, wat weer zou kunnen leiden tot vertragingen of complicaties tijdens het auditproces.

Onderzoeksresultaten Deel B – XI. Internal controls

Q39 - Welke maatregelen heeft uw organisatie genomen om de effectiviteit en efficiëntie van het auditproces met betrekking tot de implementatie van de Wtp te waarborgen? Selecteer de optie die het beste de acties van uw organisatie omschrijft.

(Selecteer één)

a) Er is een specifiek individu of team aangesteld die toegewijd is aan en verantwoordelijk is voor de auditcoördinatie met betrekking tot Wtp

e) Er zijn andere specifieke acties geïdentificeerd om het auditproces te optimaliseren

Opties gegeven, maar niet geselecteerd

- b)** Er is een aparte werkgroep opgericht die zich richt op Wtp-auditvereisten
- c)** Er zijn discussies gehouden met auditors om vereisten en deliverables vooraf af te bakenen
- d)** Er zijn externe experts ingeschakeld om de klant te ondersteunen en begeleiding te bieden mbt het audit proces
- f)** Er zijn geen specifieke maatregelen genomen om het auditproces te verbeteren

PwC-toelichting

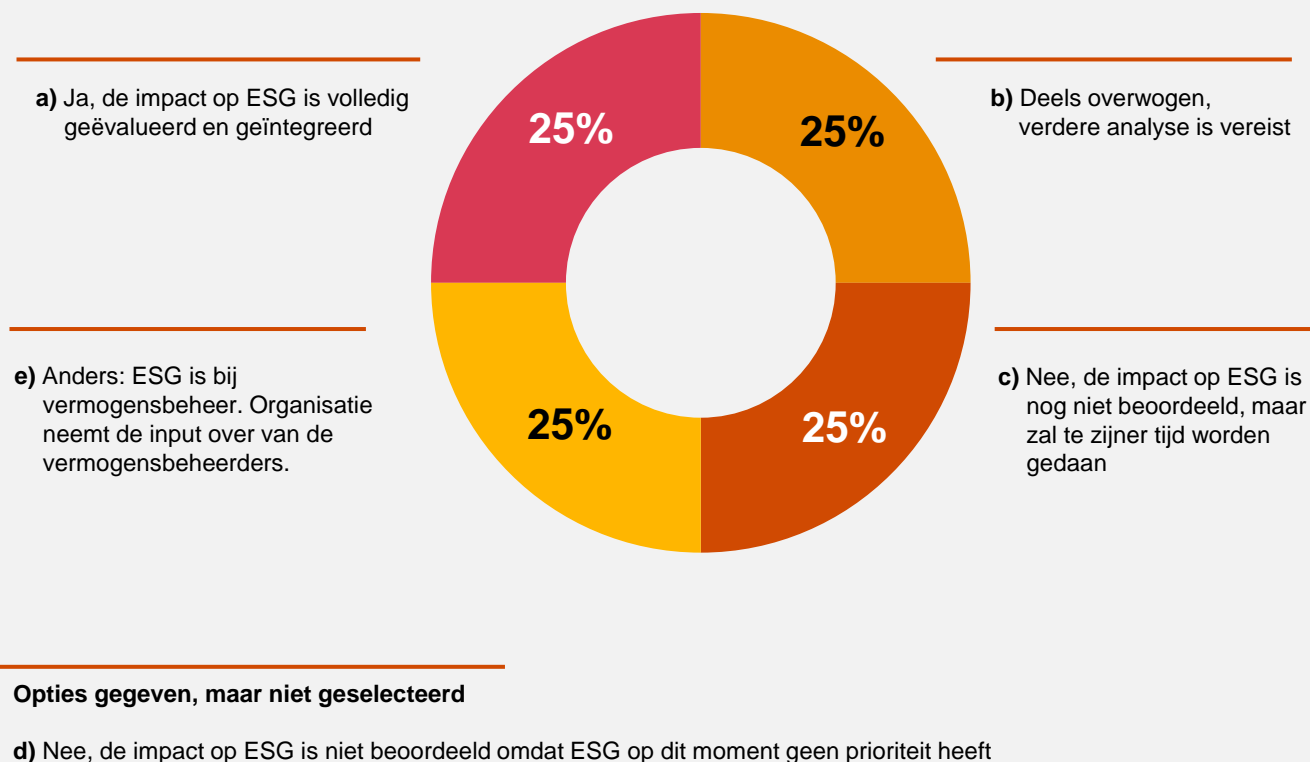
Uit de meeste reacties bleek dat er sprake is van een proactieve houding om een effectief en efficiënt auditproces te garanderen. Concreet betekent dit dat er een specifiek individu of team aangesteld is dat verantwoordelijk is voor de auditcoördinatie met betrekking tot de Wtp en de externe auditor proactief vroeg in het implementatieproces te betrekken. Een dergelijke interne structuur zal helpen om auditgerelateerde taken effectief te managen; zal zorgen voor verantwoording binnen het auditproces; en om het overzicht te behouden.

Het ontbreken van dergelijke interne structuren kan leiden tot inefficiëntie of mogelijke vergissingen bij Wtp-gerelateerde audits. Bovendien kan dit leiden tot uitdagingen bij het voldoen aan de auditvereisten en kan het ook resulteren in complicaties of vertragingen in het Wtp-implementatieproces.

Onderzoeksresultaten Deel B – XII. ESG-overwegingen

Q40 - Heeft uw organisatie rekening gehouden met potentiële/eventuele impact van de Wtp transitie op Environmental, Social en Governance (ESG) factoren binnen de pensioenafspraken en investeringsstrategieën binnen uw organisatie?

(Selecteer één)

PwC-toelichting

Uit de reacties blijkt dat er uiteenlopende niveaus van bereidheid bestaat om de potentiële/mogelijke impact van ESG-factoren met betrekking tot de Wtp-implementatie aan te pakken. De meeste respondenten hebben de intentie om ESG-factoren in relatie tot de Wtp-implementatie te beoordelen in meer detail (als dat nog niet is gedaan). Dit is niet verrassend, aangezien er ESG-gerelateerde 'disclosures' moeten worden gegeven (waar ook naar wordt verwezen in een conceptversie van RJ 610).

Of en hoe ESG-factoren effectief vanuit de overgang naar de Wtp geïntegreerd kunnen worden in pensioenovereenkomsten en beleggingsstrategieën is een belangrijk strategisch vraagstuk, om omdat de gerelateerde keuzes impact kunnen hebben op de opbouw van systemen, rapportageprocessen, enz.

Tijdens het hebben van strategische discussies zouden organisaties mogelijk kunnen overwegen om onder andere rekening houden met de veranderende ESG-verwachtingen (inclusief die van pensioenfondsen en deelnemers); wettelijke vereisten; rapportagevereisten; en beperkte middelen.

Als de ESG-impact en -factoren niet voldoende worden overwogen en begrepen, kunnen er hogere risico's ontstaan, waaronder reputatieschade en gemiste kansen voor duurzame groei.

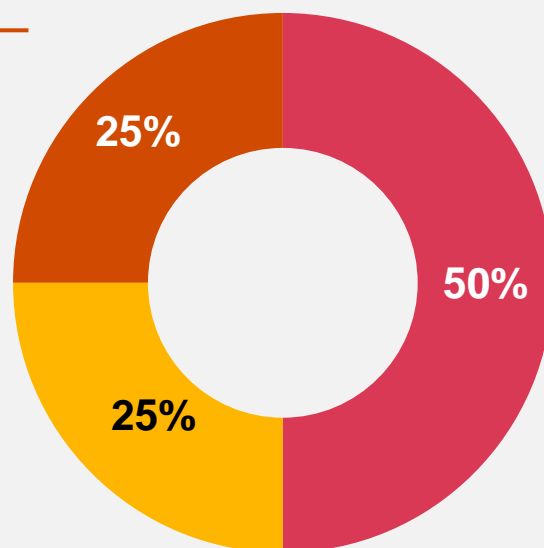
Onderzoeksresultaten Deel B – XII. ESG-overwegingen

Q41 - Verwacht u dat de implementatie van de Wtp de door uw organisatie beheerde pensioenfondsen de mogelijkheid zal bieden om nieuwe, milieubewuste beleggingsportefeuilles aan uw deelnemers te introduceren?

(Selecteer één)

b) We overwegen de mogelijkheid om “groenere” portefeuilles te introduceren, maar dit is nog niet bevestigd

Nog geen duidelijk beeld

c) Nee, de Wtp zal onze beleggingsstrategieën niet beïnvloeden qua milieuoverwegingen

Opties gegeven, maar niet geselecteerd

- a) Ja, we zien de Wtp als een kans om “groenere” beleggingsopties te creëren
- d) Niet duidelijk, de evaluatie van het mogelijke effect op de beleggingsportefeuille is nog onderhanden

PwC-toelichting

Uit één van de ontvangen reacties blijkt een voorlopige interesse in het verkennen van meer milieubewuste beleggingen, wat de groeiende belangstelling of vraag in dit opzicht erkend.

De meerderheid van de reacties suggereert echter terughoudendheid om milieubewuste overwegingen in beleggingsstrategieën op te nemen. Deze reactie kan aan verschillende factoren worden toegeschreven:

- Bestaande beleggingsportefeuilles voldoen aan de huidige behoeften van pensioenfondsdeelnemers.
- Gebrek aan prioriteit voor milieubewuste overwegingen.
- Er wordt een voorzichtige aanpak gevolgd door te kiezen voor het afwachten van de volledige implicaties van de Wtp voordat andere strategische of operationele veranderingen worden doorgevoerd.

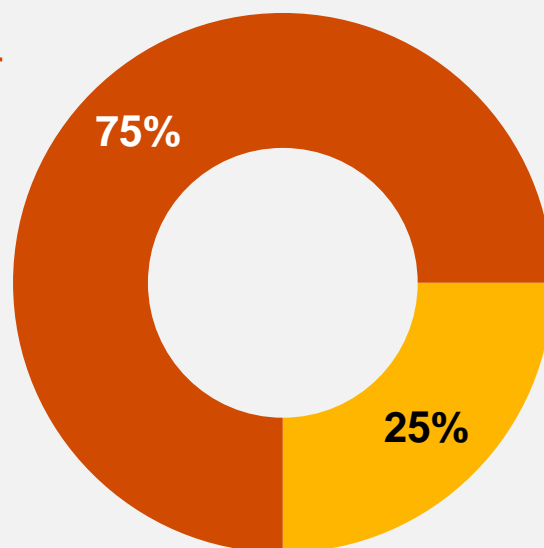
Één respondent heeft ervoor gekozen deze vraag niet te beantwoorden.

Onderzoeksresultaten Deel B – XIII. Cultuur en personeelstekorten

Q42 - Welke van de volgende opties beschrijft het beste de gereedheid en aanpasbaarheid van de werknemerscultuur bij uw organisatie ten opzichte van de verwachte impact van de veranderingen die de Wtp met zich meebrengt?

(Selecteer één)

b) De werknemerscultuur is gedeeltelijk gereed, maar vereist enige aanpassingen

c) De werknemerscultuur is onvoldoende gereed en vereist aanzienlijke aanpassingen

Opties gegeven, maar niet geselecteerd

a) De werknemerscultuur is volledig gereed en vereist geen aanpassingen

d) De werknemerscultuur is niet beoordeeld; er is momenteel nog geen evaluatie van de impact van de veranderingen op de cultuur uitgevoerd

PwC-toelichting

Hoewel er een zekere mate van voorbereiding bestaat, geeft de meerderheid van de reacties aan dat er gebieden zijn waar meer werk nodig is om volledig aan te kunnen passen aan het 'nieuwe normaal'. Door de mens centraal te stellen in de transformatie wordt de verandering richting het 'nieuwe normaal' duurzaam bewerkstelligd.

Deze zorgen kunnen ook wijzen op een cultuur die zich verzet tegen verandering; een gebrek aan noodzakelijke vaardigheden of kennis; of onvoldoende ondersteuning bij de voorbereiding op veranderingen.

Als de bovenstaande zorgen relevant zijn, hebben de werknemers mogelijk het volgende nodig:

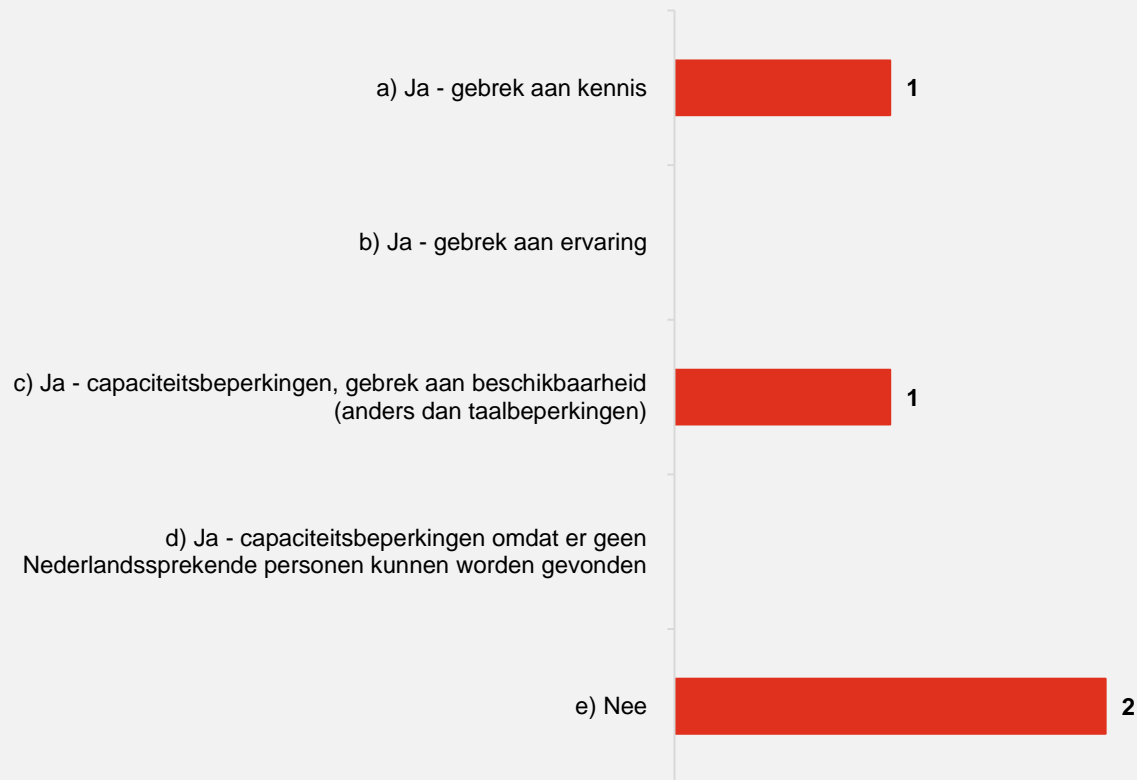
- een sterke visie op de transitie en meer informatie – zorg voor een verbinding tussen het “waarom” en “hoe”.
- training – zodat versterking en ontwikkeling van de juiste vaardigheden, capaciteiten, gedrag en/of kennis plaatsvindt.
- middelen ten behoeve van volledig begrip van een aanpassing aan nieuwe processen of systemen.

Succesvolle voorbereiding en uitvoering van de transitie op het gebied van leiderschap, verandering, communicatie, betrokkenheid en training zijn van groot belang. Dit zal de organisatie en werknemers op een verantwoorde en duurzame manier door de transitie loodsen.

Onderzoeksresultaten Deel B – XIII. Cultuur en personeelstekorten

Q43 - Zijn er binnen het finance team personeelstekorten als gevolg van een gebrek aan kennis/ervaring/beschikbaarheid?

(Selecteer alle toepasselijke antwoorden)

PwC-toelichting

Twee van de respondenten wezen op potentiële personeelstekorten binnen het financiële team, wat erop lijkt te wijzen dat het huidige team misschien niet goed uitgerust is om met de huidige werklast en verantwoordelijkheden om te gaan.

Het risico bestaat dat dit kan leiden tot een lagere motivatie of inzet, een afname van de output kwaliteit en fouten en inefficiënties.

Er zijn in dit verband verschillende oplossingen die kunnen worden overwogen:

- Investeren in de training en ontwikkeling van bestaande teamleden
- Recruitment
- Outsourcing

Contact

Mariska van Ekeveld
Partner
PwC Nederland – Finance
T: +31 6 13 831 437
E: mariska.van.ekeveld@pwc.com

Martijn van Zomerén
Partner
PwC Nederland – Risk & Regulatory
T: +31 6 13 490 817
E: martijn.van.zomerén@pwc.com

Leslie Vermaak
Senior Director
PwC Nederland – Risk & Regulatory
T: +31 88 792 51 19
E: leslie.vermaak@pwc.com

Christoffel van Riet
Senior Director
PwC Nederland – Consulting
T: +31 6 39 772 836
E: christoffel.r.riet@pwc.com

© 2024 PricewaterhouseCoopers B.V. (KvK 34180289). Alle rechten voorbehouden. De inhoud van deze publicatie is uitsluitend voor informatieve doeleinden opgesteld en bevat geen professioneel advies en mag dan ook niet als een substituuat daarvoor worden beschouwd. PricewaterhouseCoopers Belastingadviseurs N.V. aanvaardt derhalve geen aansprakelijkheid voor gevolgen die kunnen optreden indien op basis van de inhoud van deze publicatie al of niet wordt gehandeld dan wel anderszins besluiten worden genomen.